

Pálinkás napok Füreden

Legutóbb a szüret jutott az eszembe, mint minden jóra-való füredinek, aki ezekben a napokban már nemcsak beszél e táj legszebb és leg-harmonikusabb munkájáról, hanem kint szorgoskodik a szőlőben, bármily minőségében is. Többen is kifogásolták, hogy ugyan meghatód-tak a borhimnikus sorai-mon, de azért valamit kife-lejtetten: a füredi pálinkafő-zést, amely most már szaba-don szárnyal. Ami erős kép-zavar, de ha belegondolok, a sok kóstoltatás után az ember valóban szárnyakat kap. Egy kis időre...

Magam sem tudom, ho-gyan felejtettem el, hiszen a szomszédaim már hetek óta másról sem beszélnek, csak a pálinkakészítés általuk egyedül helyesnek tartott módjáról. Van, aki a fáról szedi egyenesen, van, aki magozza a gyümölcsöt, más esküszik a vegyesre, a har-madik belehalna, ha csak egy szem idegen gyümölcs keve-redne a szilvája közé. És a cefre érlelése, majd a pálin-kafőzde kiválasztása, a sor-ban állás, s majdan a dicsé-ret: ilyen jól még nem sike-rült, mint az idén. Ezt kell mondanunk nekünk is, aki-ket megtisztelnek egy pohár-kával (kettővel-hárommal), hogy a gazda képe kikere-kedjék az örömtől.

Hát ne felejtsem el tehát Füred nevezetességei közül a pálinkafőzést. Hiszen ahol szőlő van, ott pálinka is van. Eleve a szüret nem indulhat pálinka nélkül, amint azt magam is megtapasztaltam, sőt megtanultam. Mármint a helyes mennyiséget értékelni, vagyis ameddig még haszno-mat veszi a gazda a reggeli kínálásnál: no, ilyunk még egyet (ötöt), a próba után... Mindez természetesen nem azt jelenti, hogy netán egy pá-linkafesztivállal szeretném bővíteni a füredi kulturális kí-nálatot (pálinka és kultúra? bizony egy fogalmak ezek!), hiszen annyi fesztiválunk van, hogy cefrés hordót le-hetne vele megtölteni. Hanem csak azt szeretném magam-nak is megerősíteni, hogy a nagy füredi szüreti munkák, multságok, felvonulások idején ne feledkezzünk meg másik nagy értékünkéről: a füredi pálinkáról!

Mert ugyan izre, halmaz-állapotra, színre, erőre olyan lehet, mint bármely pálinka szerte az országban, de ez füredi, ez a miénk!

Praznovszky Mihály

Új kézilabdacsarnok épült

Mintegy 560 millió forintból készült el a Lóczy Lajos Gimnázium és Idegenforgalmi Szakközépiskolában kialakított új kézilabdacsarnok. A 20 x 40 méteres, kétfelé osztható kézilabdapálya nemcsak a testnevelésóráknak ad majd helyet, fontos szerepe lesz a helyi kézilabda utánpótlás-nevelésben is.

A 150 férőhelyes lelátóval, öltözőkkel, orvosi szobával, szertárral, külön vizesblokkal, recepcióval és büfével ellátott csarnok a látványsportágakat erősítő TAO-program keretében létesült.

mester, aki hozzátette: már kész a gimnázium átépítésének a látványterve, remélhetőleg néhány éven belül megtörténik az iskola teljes felújítása.

Konrád Károly parlamenti államtitkár hangsúlyozta: a füredi csarnok jó példája annak, milyen eredményes a kormány sportfejlesztési programja. – Ezzel az új létesítménnyel összességében az egész magyar kézilabdázás gazdagodott – fogalmazott.

– Komoly szakmai munka zajlik a városban, a korosztályos válogatottakban több füredi kézilab-

A beruházás teljes költsége 562,5 millió forint volt, ebből 394 millió forintot, a beruházás hetven százalékát fedezte a társasági nyereségadóból igényelhető támogatásokra beadott pályázaton nyert összeg.

– Két fontos célt szolgál a csarnok: egyrészt kulturált sportolási lehetőséget biztosít a tanulóknak, másrészt a kézilabda-utánpótlás bázisa lesz – mondta az avatón nepségen dr. Bóka István polgár-

dás is játszik. Füred ma már meghatározó része a hazai kézilabda-sportnak – hangsúlyozta Vetési Iván, a Magyar Kézilabda Szövetség elnöke.

A frissen elkészült csarnokban tartott ünnepségen Duna Katalin, az iskola igazgatója kiemelte: a 430 diákot foglalkoztató tanintézményben még soha nem taníthaták a testnevelést ilyen jó feltételek mellett. – Az iskolánknak napi, élő kapcsolata van a balaton-

füredi kézilabda-egyesülettel, több diákunk is kézilabdázik – tette hozzá a Lóczy gimnázium igazgatója.

Balatonfüreden jelenleg egy nemzetközileg is hitelesített kézilabdapálya van, a Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ ugyan megfelelő felkészülési és versenyzési feltételeket biztosít a Balatonfüredi Kézilabda Sport Egyesület (BKSE) sportolói számára, ugyanakkor önmagában nem elegendő a folyamatosan növekvő – más sportágakat is érintő – igények kielégítésére.

A balatonfüredi oktatási intézmények tornatermei eddig méreteikben nem feleltek meg a magas szintű kézilabdázás követelményeinek, ezen a helyzeten változtat a Lóczy Lajos Gimnázium és Idegenforgalmi Szakközépiskolában kialakított új csarnok.

A nemzeti bajnokság élvonalába tartozó BKSE jövőbeni gazdasági és szakmai fenntarthatósága céljából az önkormányzat, a sportszervezet, valamint a mögötte álló szponzorok még 2011-ben létrehozták a Balatonfüredi Kézilabda Sportjáért Közalapítványt. A klub, a közalapítvány és az önkormányzat együttműködése révén Füreden létrejött a sportág utánpótlásbázisa, a BKSE sportolói sikerrel veszik az akadályokat az előkészítő szivacskezilabdán keresztül a gyerekcsapatokon át az NB I-es serdülő-, ifjúsági és juniorbajnokságokig.

A BKSE célja egy olyan felmenő rendszerű modell kialakítása, amely a sporton és az oktatáson keresztül szolgálja a gyermekek és fiatalok testi-lelki és szellemi fejlődését. Az új létesítmény ehhez a munkához adja meg a megfelelő infrastrukturális hátteret.

Martinovics Tibor

A bor és a szőlő dicsérete

A szőlőművelésre alkalmas külterületek, a szőlőültetvények, amelyek egykor Füred büszkségei voltak, nincsenek jó állapotban. E szavakkal nyitotta meg az idei szüreti fesztivált a város polgármestere.

A Szent István téren rendezett ünnepségen dr. Bóka István kiemelte: egy átfogó program segítségével változtatni kell a jelenlegi helyzeten.

Zalán Tiboré a Quasimodo-díj

Zalán Tibor vehette át a Salvatore Quasimodo-émlékdíjat az olasz lírikusról elnevezett költőverseny szeptember 7-i díjkiosztó gálaestjén. A Kései Berzsenyi-esték című költemény 190 szerző mintegy négyszáz műve közül bizonyult a legjobbnak. Aczél Géza kapta a különdíjat. (Részletek az 5. oldalon.)

India nagykövete Füreden

A városban tett látogatást India új nagykövete. Malay Mishra találkozott Bóka István polgármesterrel, majd megtekintette a sétányon álló Tagore-szobrot, a Nobel-díjas költő szívkörházban lévő emlékszobáját, és látogatást tett a Vaszary Villában. Füred gyönyörű, nagy öröm, hogy itt lehetek – mondta.

Az új indiai nagykövetet lenyűgözte Balatonfüred

Malay Mishra a polgármesteri hivatalban találkozott a város vezetésével.

A rövid egyeztetésen szorgalmazta, hogy még szorosabb kapcsolat alakuljon ki a város és az indiai kultúra között, felvetette, hogy Balatonfüred létesítsen testvérvárosi kapcsolatot Calcuttával.

TARTALOM

Romantikus reformkor

Az 1848–49-es szabadságharc jegyében a huszárok lesznek az idei rendezvény főszereplői

3. oldal

Bergmann Ernő elismerése

A Balatonfüred Városért címet a három évtizede Füreden dolgozó cukrászmester augusztus 20-án vehette át.

4. oldal

Helytörténet

Október 14-én mutatják be Lichtneckert András új könyvét, amely a füredi gyógyfürdő történetét foglalja össze.

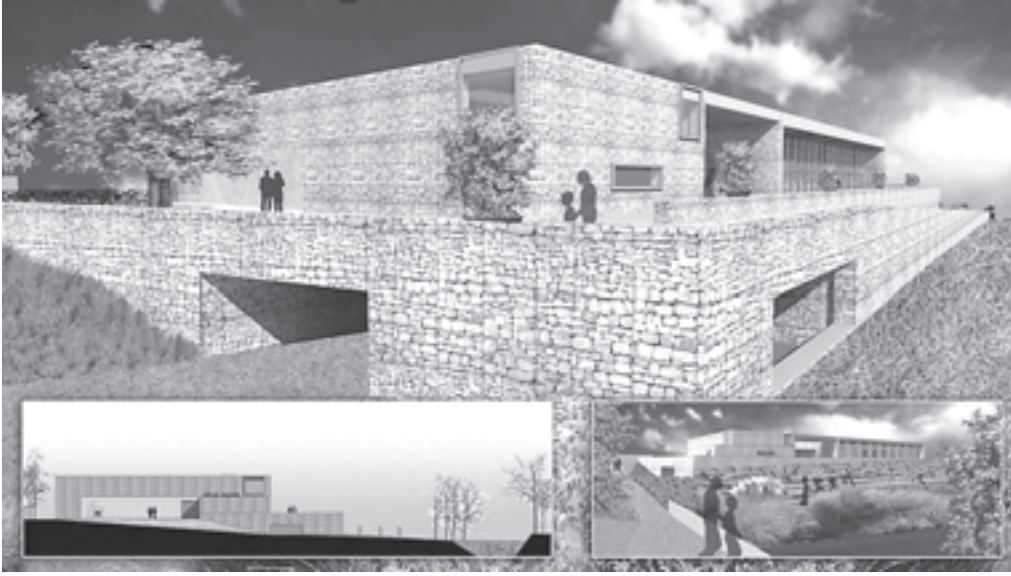
7. oldal

Füred növényei

Dr. Rácz János nyelvésznek a könyvéünkön élő növényeket ismertető sorozata utolsó részében a bíbor kosbor és a szürös csodabogyót mutatja be.

9. oldal

Martinovics

A tervek szerint jövő év végére elkészül az egymilliárd forintba kerülő városi uszoda

Épül a városi uszoda

Augusztus végén megkezdődött a városi uszoda építése a Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ szomszédságában.

A 3200 négyzetméteres komplexumot a Balatonfűred Vízilabda Sportjáért Alapítvány építteti egymilliárd forintért, 90 százalékos pályázati támogatás mellett. A projekt két ütemben, két különböző pályázatból valósulhat meg, a második rész pályázata jelenleg is folyamatban van.

Kosler Zoltán, a városüzemeltetési osztály vezetője megkeresésünkre elmondta: Amit jelenleg a helyszínen láthatunk, az még nem a teljes épület alapterülete, hanem a kiszolgáló épület alapját ásták ki. Ez a kiszolgáló rész egyébként háromszintes lesz, ennek pinceszintjén lesznek elhelyezve az épületgépészeti berendezések. Az emeleten pedig az uszodát kiszolgáló létesítmények kapnak helyet, személyzeti öltözők, irodák. Az uszodában lesz egy 33 méteres medence és egy

kisebb is. A bejárat közvetlen környezetében lesz wellnessrészleg is, szaunával, gőzkabinnal, pezsgőfürdővel. Ehhez kapcsolódóan kialakítunk öltözőket, tisztálkodási helyeket. Elegáns lesz a bejárat, ahol büfé is működik majd.

Ha minden a tervek szerint alakul, akkor a jövő év végén avatják fel a városi uszodát, amely kiváló helyszíne lesz az iskolák úszásoktatásának, vagy akár a 2021-ben hazánkban megrendező úszó-világbajnokságnak is.

Bán László

Egész napos iskola

Az idei tanév, ahogy a szülők már megtapasztalhatták, számos változást hoz az alapfokú oktatási intézmények életében. Ilyen például az egész napos iskola rendszere, az első és ötödik évfolyamon bevezetendő új kerettanterv, a felmenő rendszerű kötelező hit- és erkölcstanoktatás vagy a mindennapos testnevelés.

Az önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények 2013. január 1-jétől állami fenntartásba kerültek, működésüket a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ koordinálja. A törvény alapján a kormányhivatal határozza meg és teszi közzé az önkormányzatokkal történt egyeztetés után a felvételi körzeteket. Balatonfűreden változtak a körzethatárok, mivel az egyik, korábban kötelező felvételt biztosító iskola (korábbi Bem József Általános Iskola) egyházi fenntartásba került. Ennek értelmében a városban két beiskolázási körzetet kellett kialakítani: a Radnóti és az Eötvös iskola körzetét.

Balatonfűred általános iskoláiban összesen 152 első ült be a padokba szeptember másodikán, a Radnótiiban 62, az Eötvösben

50, a Református Általános Iskolában 25, a Református Általános Iskola pécselyi tagintézményében 13, a Fekete István Általános Iskolában pedig 3 első évfolyamos diák kezdte meg tanulmányait. Valamennyi intézményben nőtt a beiratkozó, de valamilyen okból felmentett tanulók száma. Ők általában szülői kérésre magántanulónként folytatják tanulmányaikat.

2013-ban a Radnótiiban és az Eötvösben is lejárt az igazgató megbízása, a két vezető, *Diószeghy Leopoldina* és *Steirlein István* azonban további öt évre kapott bizalmat. A Fekete István Általános Iskolában az eddigi vezető, *Hajdúné Babos Katalin* kapott egy évre helyettesi megbízást a vezetői feladatok ellátására. A Református Általános Iskolában is meghosszabbították az igazgatót, *Köz Kádi Sarolta* kinevezését.

A hírek szerint a legnagyobb változást az új tanévben diákoknak és pedagógusoknak egyaránt az egész napos iskola bevezetése hozza. Az új törvény értelmében ugyanis szeptembertől az általános iskolásoknak kötelező délután négy óráig az intézményben tartózkodniuk, ez alól csak külön engedéllyel kaphatnak felmentést.

A fűredi iskolákban a tanév első napjaiban a szülőknek írásban kel-

lett nyilatkozniuk arról, hogy igénylik-e gyermekük számára az egész napos felügyeletet. – Várhatóan sokan kérnek majd felmentést, hiszen a diákok többsége jár valamilyen iskolán kívüli különfoglalkozásra – vélekedtek egybehangzóan az igazgatók. A pedagógusok zöme eddig is az iskolában töltötte délutánjait, és a napközis ellátásnak köszönhetően az alsó tagozatos gyermekek felügyelete is biztosított volt. Ettől a tanévtől a felsősöknek elsősorban sportprogramokat, különböző szakköröket, könyvtári foglalkozásokat és felzárkóztatást biztosítanak majd. A nyár a felújítások időszaka az iskolákban, a szokásos karbantartási munkák és a festés elvégzése mellett a Radnótiiban megújult a főbejárat előtti lépcső, az Eötvösben új tornaszobát alakítottak ki, a Református Általános Iskolában megújult két tanterem, az udvaron új parkolóhelyeket létesítettek, a műfüves pálya mellé támfalat építettek és új távolugró gödör is épült.

Szeptember végéig a város valamennyi általános iskolájának környékén rendőrök vigyáznak a diákok biztonságára, és mindegyik oktatási intézményben folytatódhatnak a sikeres megelőző programok.

Bambek Gabriella

Elismerés a földhivatal kiváló munkatársának

Hámos Istvánnak (a képen jobbra) dr. Kovács Zoltán, a Veszprém megyei kormány megbízott gratulál a kitüntetés átvételkor

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Balatonfűredi Járási Hivatal Járási Földhivatala egyik kormánytisztviselője, Hámos István érdemelte ki az idei évben a Balatonfűred Közigazgatásáért kitüntetést.

A Balatonfűred Város Önkormányzatának képviselő-testülete által adományozott díjat dr. Bóka István polgármester adta át Hámos Istvánnak, aki 1985 óta dolgozik a földhivatalban. Hámos István – aki a köz szolgálatában eltöltött 28 év alatt megszerzett tapasztalatait az ügyfelek felé

nyújtott minőségi ügyintézésben kamatoztatja – példaértékű munkája elismeréseként vehette át a megtisztelő kitüntetést. A kormánytisztviselőt mind vezetői, mind kollégái nagyra becsülik.

A Veszprém Megyei Kormányhivatal nevében dr. Kovács Zoltán kormány megbízott gratulált a kitüntetettnek. Köszöntő szavaiban elmondta, Hámos István áldozatos munkája kiváló példa arra a partnerségi viszonyra, amit a Magyar-program is célként fogalmaz meg – hogy az állam elsősorban mint segítő fél jelenik meg az állampolgárok számára.

BFN

Díjnyertes villa

Balatonfűredi villa nyerte el a Média Építészeti Díjat. A villa Fernezelyi Gergely, Basa Péter és Reisz Ádám alkotása.

Egyszerű, lebegő hatású nád-tető, természetes anyagok, terepbe illeszkedő tömeg: a Fernezelyi-Basa Iroda – Basa Péter (1964–2009), Fernezelyi Gergely, Reisz Ádám – balatonfűredi villája mindezt teljesíti. Letisztult, elegáns és kortárs – írja az építészfórum.hu.

A villaépület Balatonfűred hegyoldalában található. A pince földszint alól kilógó részének földmije hőszigeteléssel van ellátva,

a tetővel nem takart felület termőföld takarással, zöldtetőként működik. Ezáltal klasszikus földi pince jön létre, megfelelő természetes klímát biztosítva a gazdálkodás számára.

A fedett-nyitott terasz délnyugati irányban burkolt felülettel folytatódik, amelyről kitűnő kilátás nyílik Tihany irányába. A földszinten az egyéb gépészeti megoldásokon kívül a klímát optimalizáló nád-tető alatt körben üvegezés található, amely kellemszerűen alakítja a tér hangulatát, és a vékony acéloszlopokra támaszkodó tető lebegő hatásában is fontos tényező.

Forrás: építészfórum.hu

Romantikus Reformkor

Kultúra, kaland, Balatonfüred 2013. szeptember 20–22.

Kisérőprogramok:

Levendulás bütykölde – a tihanyi Levendula Ház bemutatkozása a Balatonfüredi Tourinform-irodában

- * Minikiállítás
- * Kézműves-foglalkozás (levendulazsák-varrás és szappangolyó-készítés)
- * Óriáspuzzle – kirakókocka nyereményjátékkal (kicsiknek és nagyoknak)

Nyitva tartás:

Szeptember 20., péntek 14–17 óráig

Szeptember 21., szombat és 22., vasárnap 10–17 óráig

„Nemzetemnek vagyok katonája...” – Kiállítás Tóth István ruháiból, melyek korhű másolatai az eredeti 1848–49-es huszárviselteknak

* A kiállítás megtekinthető a Kisfaludy Galériában, a galéria nyitvatartási idejében, szeptember 20–29-e között.

Szeptember 20., péntek

10.00–18.00: Népi és iparművészeti vásár a Tagore sétányon

14.00: Ó, Füred, támadjon benned újra hagyomány c. versmondó-találkozó a Vaszary Villában

15.00: Huszárviselési kiállítás ünnepélyes megnyitója Tóth István ruháiból a Kisfaludy Galériában

15.00: A szabadságharc katonái – Somogyi Győző grafikus könyvét bemutatja dr. Hermann Róbert történész a Kisfaludy Galériában (A Cser Kiadó könyvei egész nap kedvezményesen megvásárolhatók a helyszínen.)

17.00: Reformkori Interiőr – Bugár-Mészáros Károly előadása a Blaha Lujza Hotel éttermében

18.00: A Szerenád cigányzenekar műsora a Gyógy téren

Szeptember 21., szombat

10.00–18.00: Népi és iparművészeti vásár a Tagore sétányon

13.00: Hintós felvonulás a Szent István térről a reformkori városrészbe korhű öltözetben, zenével és lovakkal (a Balaton-felvidéki Szabadidő Sportegyesület huszárainak kíséretében)

Kisfaludy színpad

13.30: A Szerenád cigányzenekar műsora

14.00: A fesztivál ünnepélyes megnyitója

14.30: A Magyar Honvédség Légierő Zenekara

15.15: Hagyományőrző divat- és huszárviselési bemutató Takács Zsuzsa szalonjából

16.00: A Holló együttes Vászárfa című előadása gyerekeknek

17.15: Verbunkos táncbemutató a Balaton-felvidéki Szabadidő Sportegyesület előadásában

Egyéb helyszínek:

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ

8.00: Széchenyi István-sakkmemlékverseny

Kisfaludy Galéria

9.00–11.30: Történelmi vetélkedő

Vaszary Villa

10–12: Családi portréfestés a romantika jegyében

Belépőjegyek: gyerekeknek: 900 Ft, családi jegy 3700 Ft.

Városi Múzeum

09.30: Filmvetítés: 80 huszár

10.00 és 11.00: Tárlatvezetés családoknak

Belépőjegyek: teljes árú: 700 Ft; diák, nyugdíjas, füredi lakos: 350 Ft, családi jegy: 2000 Ft.

Balatoni Borok Háza

11.00–19.00: Reformkori borok kóstolója, ár: 1200 Ft/fő

Kerek templom

11.00: Induljunk a Kossuth-forrás megismerésére, a kulturális örökség világnapja alkalmából – ingyenes séta idegenvezetéssel

16.30: Reformkori séta – Idegenvezetés a reformkori városközpontban.

Ára: teljes árú 990 Ft; gyerekek és nyugdíjasok 500 Ft

Tagore sétány

13.00-18.00: Népi fajták

14.00-18.00: 48-as toborzó, huszártábor, kishuszár-vetélkedő

Anna Grand Hotel

16.00: Lovas György beszélget a 80 huszár című film kapcsán Tordy Gézával, a nemzet színeszével, a film egyik főszereplőjével és Sára Sándor Kossuth- és Balázs Béla-díjas operatőr-rendezővel, a film alkotójával

19.00: Reformkori bál az Anna Grand Hotel éttermében a Madarak együttesével, ár: 12 000 Ft/fő. Báli műsor: a Hemo Winner Verseny tánc Egyesület bemutatója

Gyógy tér

18.00: Lovaskeringő (karusszel) a Balaton-felvidéki Szabadidő Sportegyesület előadásában

19.00: Sárkánylányok – Tűzsonglőrök műsora

Szeptember 22., vasárnap

10.00–18.00: Népi és iparművészeti vásár a Tagore sétányon

Kisfaludy színpad

13.30: A Kék Balaton Népdalkör műsora

13.40: Magyar Reformkor Bora Balatonfüred 2013., eredményhirdetés

14.00: A Koloska Senior Néptáncgyűttes bemutatója

14.20: Gasztronómiai verseny eredményhirdetés

14.30: Lelkek érintése – St. Martin előadása

15.30: A szabadságharc fegyverei és egyenruhái – a Szegedi '48-as Hagyományörzők műsora

16.15: A 100 tagú Cigányzenekar Kamarazenekarának gálakoncertje

Egyéb helyszínek:

Balaton

10.30: sétahajózás a Jókai nosztalgiahajón – a kétórás program ára egy pohár pezsgővel 2800 Ft

Sétahajózás a Balaton nosztalgiahajón – az egyórás program ára 1600 Ft

Kerek templom

11.00: Reformkori séta - Idegenvezetés a reformkori városközpontban

Ár: 990 Ft felnőtteknek, 500 Ft gyerekek és nyugdíjasok részére

Balatoni Borok Háza

11.00–17.00: Reformkori borok kóstolója, ár: 1200 Ft

Hotel Astoria

12.00–14.00: Gasztronómiai verseny és reformkori ételek kóstolója

A zsűri tagjai: Tordy Géza színművész, a nemzet színésze; Bergmann Ernő, a balatonfüredi Bergmann cukrászdák tulajdonosa; Punk Ferenc, a tihanyi Ferenc Pince Csárda tulajdonosa

Tagore sétány

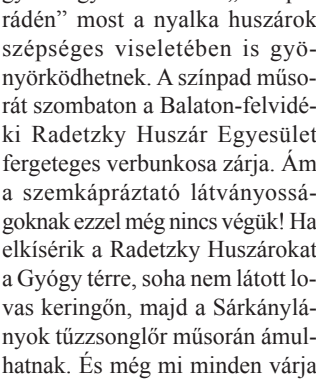
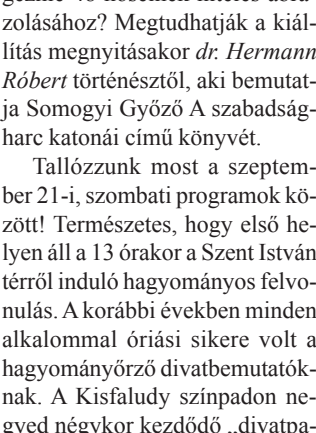
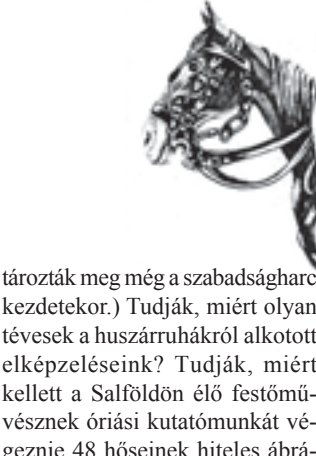
13.00–18.00: Népi fajták

Huszárok Füreden

1848. június 15-én megjelent a Pesti Hírlapban a kormány meg-
rázó felhívása: a haza veszélyben!
Egy véghetetlen jajkiáltás hang-
zott végig; az ország egyik bérc-
falától a másikig verődött az
vissza, s midőn másodsor visz-
szatért, már nem volt jajkiáltás,
hanem harci riadó. A földműves
elhagyta ekéjét, a tanuló elhagyta
iskoláit, a családapa boldog tűz-
helyét és ment a zászlók alá. Úri
családok elkényeztetett fiai, mág-
nások, nemesek jöttek önként s
együtt a parasztfiúkkal esőben,
zivatarban, sárban, szemétágyon,
rongyban és dicsőségben. Az egy-
házak odaadták harangjaitak ágyü-
ércnek. Úrhölgyek mentek sáncot
ásni az erődítésekhez. Csatak után
ők ápolták a sebesülteket. A tiszt
együtt evett, együtt ázott, egy szal-
mán hált a közlegényeivel s taní-
tották egymást hazaszeretetre. Így
támadt a nemzeti hadsereg. (Jókai:
A köszívű ember fiai)

A Balatonfüredi Turisztikai
Egyesület által immár nyolcadik
alkalommal megrendezett Roman-
tikus Reformkor programsoro-
zata – a 165. évforduló kapcsán –
az 1848–49-es forradalom és sza-
badágharcra való emlékezés je-
gyében zajlik. Minden esemény
bemutatására nincs lehetőségem,
csak kiemelhetek néhányat a bő-
séges kínálatból.

Mindjárt a fesztivál első nap-
ján, szeptember 20-án, pénteken
délután a szabadságharc valóság-
hűen rekonstruált katonai öltö-
zékeit, egyenruháit bemutató ki-
állítás nyílik a Kisfaludy Galériá-
ban. *Tóth István* veszprémi mes-
terszabó és kollégái éveken ke-
resztül dolgoztak a bemutatásra
kerülő nagy értékű, egyedi ruha-
darabokon. A különböző gyalog-
sági és lovassági ezredek korhű
viseletei *Somogyi Győző* rajzai és
festményei (*lásd fenti illusztrá-
ciók*), valamint fennmaradt doku-
mentumok és múzeumi darabok
alapján készültek. Önök tudják,
hogy az egyenruhák sokféleségé-
nek milyen prózai oka van? Például az, hogy a forradalom kezde-
tén egyszerűen nem volt lehető-
ség öltözködési szabályzat kiadá-
sára! (Csak a nemzetőrruhát ha-

telbe, ahol csárdást és keringőt
táncolhatnak; víg társaságban fi-
nom ételek, jó bor, kellemes mu-
zsika mellett jóízűt beszélget-
hetnek.

No de térjünk át most már a
vasárnapi kínálatra!

A Kisfaludy színpad műsorá-
ból nagy kár lenne kihagyniuk *St.
Martin* romantikus hangverse-
nyét; a Szegedi Hagyományör-
zőknek a Szegedi Zászlóalj törté-
netét felelevenítő érdekes histó-
riáját; a Száztagú Cigányzenekar
kamarazenekarának vérpezsdítő
muzsikáját!

Az egyéb programok közül egy
újdonság: az idén először hirdet-
tük meg a sütni-főzni szeretők-
nek a tudásuk, régi családi recept-
jeik bemutatására alkalmat adó
„versenyt”, a Reformkor szaká-
csa címmel.

Hogyha szeretnének megkóstol-
ni *Kocsis Károlyné* tőrögombó-
cát, *Budáné Bocsró Ágnes* papri-
kás tsirkéjét, az *Arácski Reformá-
tus Asszonykör* kálvinista menny-
országát, az én angyalbakancso-
mat, *Ivanné Kis Mária* főztjét, a
balatonfüredi Spar csapatának
csmegéjét, valamint a többi fi-
nomságot – talán még *Hári Lenke*
alpolgármester asszony sütemé-
nyét is –, szeretettel várjuk önö-
ket déli 12 órára a Hotel Asto-
riába!

A rendezvény teljes ideje alatt
válogathatnak a népi és iparmű-
vészeti vásár portékáiból. Az it-
teni „vásározók” mesterségbeli
tudását csodálva, mives munkáját
elnézve az embernek eszébe jut,
hogy érdemes lenne ma is elgon-
dolkodni Széchenyi István mon-
dásán: „Csak ott mennek a dolgok
jól, ahol például a szabó, a szap-
panos, a cukrász stb. mind meg
van győződve arról, hogy az ő
mesterségétől s üzletétől függ az
állam boldogsága.”

Mennyi mindent tudnék még
mesélni a számtalan érdekes és
szép programról! De talán ennyi-
ből is elhiszik nekem, hogy érde-
mes végigbongészni a részletes
programajánlatot és részt venni
minél több eseményen. A rendez-
vény fővédnöke *gróf Bethlen Ist-
ván*. Védnökei: *Hende Csaba* hon-
védelmi miniszter, *Paskai László*
bíboros, nyugalmazott eszter-
gom-budapesti érsek és *Bóka Ist-
ván*, Balatonfüred város polgár-
mestere.

Tarnai Katalin,
a szervezőbizottság tagja

Cukrászda felsőfokon

Bergmann Ernő augusztus 20-án vette át a Balatonfüred Városért címet

A Bergmann cukrászdában hét-köznap délelőttönként most, kora ősszel is van jövés-menés. Többnyire idősebbek, nyugdíjas párok kavargatják az illatosan gőzölgő kávét. *Bergmann Ernő* barátságosan int nekik, hiszen a többséget ismeri, visszatérő vendégek, de sokan – a fiatalabb párok, üzletemberek – láthatóan átutazóban vannak Füreden.

A jól ismert és tisztelt vállalkozó, Füred nagynevű cukrászdáinak tulajdonosa vehette át a Balatonfüred Városért címet az augusztus 20-i ünnepségen *dr. Bóka István* polgármestertől. Bergmann Ernőt, saját szavai szerint, jólesően lepte meg a kitüntetés, úgy látszik, a város befogadta, elismerés ez mesterségének és családjának is.

„A régi vendéglátós családból származó Bergmann Ernő 1972-ben költözött a városba, sokáig a Marina Szálló cukrászmestere volt. A rendszerváltás idején saját vállalkozásba kezdett, és 1992-ben az eredetileg családi háznak szánt épületben megnyitotta első cukrászdáját, majd hat évvel később a másodikat. A két cukrászda révén a Bergmann név nemcsak a városban, de országsszerte is fogalommal vált, a Füredre érkezők ezrei keresik fel a cukrászdákat. Bergmann Ernő munkássága Balatonfüred turisztikai és idegenforgalmi arculatában meghatározó szerepet tölt be, cukrásztermékei jó hírét viszik a városnak. Cukrászdái számos kulturális rendezvénynek adnak otthont” – hangzott a laudációban.

*

A füredi Bergmann cukrászda híres a szakmai szigoráról, csak kitűnő alapanyagokból készült süteményeket, tortákat, fagyaltokat lehet náluk kapni. A saját készítésű sütemények egyrészt a hagyományos receptek alapján készülnek, de emellett mindig van újítás, különlegesség, amely megfelel az édességdivat változásának, legutóbb például nyírfacukros süteményeket, de levendulafagy-

Bergmann Ernő a laudációt hallgatja, mellette dr. Bóka István

laltot is lehetett kapni. Bergmann Ernő tagadja, hogy érdekelné őket a divat, nem szaladnak az aktuális örületek után, a legfontosabb, hogy ami a pulton van, az mind egészséges legyen. Lehet persze cukros, szénsavas üdítőket is kapni, de szeretnék, ha az egyébként menő levendulaszörp kiszorítaná ezeket.

Laktózmentes, cukormentes fagyalt is van, de semmire nem mondják, hogy diabetikus vagy gluténmentes, mert igen nagy a felelősség és szigorúak a szabályok, annak ellenére, hogy Bergmann Ernőnek, megelőzve a korát, 1976-ban már volt diabetikus fagyalt szabadalma.

Kenyeret pedig úgy kezdtek el sütni, hogy a német vendégek egyre csak a Brötchen, azaz a zsömlé, a péksütemény után érdeklődtek. Érezve ezt az igényt, Bergmann Ernő beruházott egy

kenyérütő kemencére, dagasztógépre, de a zsömlék – bár finomak voltak – nem nagyon fogytak, mivel jóval drágábbak voltak a boltinál. Hogy ne kelljen túladni a felszerelésen, addig-addig próbálgatták maguknak a kenyérsütést, míg a rozscipó olyan jól sikerült, hogy a próbaképpen a pult-ra kitett első sütés egy délután elfogyott.

A kávénak is jónak kell lenni, és ez a Bergmann-kávé, amit a feleségével választott ki – baristák kedvéért: 70 százalékból arabica, a maradékban robusta –, alacsony savtartalmú, nem bántja a magyar gyomrot. Kizárólag ide, a Bergmann cukrászdának pörkölik, és sehol máshol nem lehet ilyet kapni.

Bergmann Ernő mögött, aki negyven éve egy táskával érkezett Füredre és kezdett a Marinában cukrászként dolgozni, ma már egy

Az első Bergmann cukrászdát Győrben alapította Bergmann Ernő édesapja, Bergmann Imre 1939-ben a helyiek öröme, ami a magas szakmai színvonalnak köszönhetően sikeresen is működött. Az államosítást viszont 1949-ben nem kerülhették el, a teljes berendezést, a munkaeszközöket is be kellett szolgáltatni. Bergmann Imre, bár mindent elkövetett, hogy új cukrászdát nyithasson, először 1953-ban Győryűn, majd 1955-ben Győrben alakíthatott ki új műhelyt, üzlethelyiséget. Két fia is el-sajátította mellette a szakmát, az ifjabb Bergmann Imre 1982-ben, édesapja nyugdíjba vonulása után vette át a győri cukrászda vezetését, másik fia, Bergmann Ernő pedig 1992-ben nyitotta meg az első füredi üzletét a Petőfi Sándor utcában, majd feleségével együtt a másik üzletet 1999-ben, a Zsigmond utcában.

héttagú, összetartó család áll. Felesége, *Gabi*, aki nagyon szerény, de igen sikeres, nemzetközi díjakkal többször kitüntetett cukrászmester, gyermekei: *Ági, Márti, Mária, Ernő*, akik mind értenek a szakmához, de más jellegű végzettségük is van, és a most érettségiző *Nándor*, aki már egy saját tortát is kitalált. Állítólag a Nándor álma nevű, málnás-vanília sütemény igen népszerű a vendégek körében.

Bergmann Ernőnek a legfontosabb, hogy soha, bármilyen nehéz is volt, nem engedett a szakmai színvonalból, és ez a cukrászda sikerének titka. Persze ehhez kellett az igényes füredi közönség is, hogy megmaradhattak annak a békebeli, polgári cukrászdának, amelynek a fagyaltárlapján ott díszel a családi hitvallás: „Isten áldja a tisztas ipart!”.

Csorba Kata

Négy civil szervezet összefogásával született meg a koncert

Ünnepi koncert

Augusztus tizenhatodika, délután. Kicsit enyhült az idei nyár rekkenő forrósága. Az arácsi református templom kertjében szépen megterített asztalok. Asszonyok, férfiak jönnek tálcákkal, tányérok, melyeken a szalvéták finom házi süteményeket takarnak. Olyan szívélyesek a köszöntések, olyan barátságos-vidám a hangulat, mintha valamilyen szép családi eseményre és nem ünnepi koncertre készülne. Igaz, a program szerint, a koncertet majd a méltán híressé vált arácsi szerezetvendégség követi. A kert lassan kiürül, aztán hat órára megtelik a templom. Az arcokon ünnepélyes várakozás.

A szervezők Sajó Sándornak, az 1868-ban Ipolyságban született honszerető költőnek a verssorait választották címül és mottóul a magyarságról szóló dalokból készült összeállításhoz:

Császár Attila református tiszteletes mondott beszédet

„Magyarnak lenni nagy s szent akarat, mely itt reszket a Kárpátok alatt.”

Négy civil szervezet összefogásával született meg a koncert: az Arácsért Alapítvány kuratóriuma vállalta fel a szervezést, hozzájuk kapcsolódott a NABE Arácsi Csoportja, az Arácsi Seniorok Társasága és – mint házigazda – az Arácsi Református Egyházközség Alapítványa. Ők négyen nemcsak erkölcsileg, anyagilag is támogatták a hangverseny létrejöttét.

A magyarságtudat, az identitástudat erősítése az emberekben, az év minden napjára szóló küldetésünk. Ám így augusztus 20. környékén, az államalapításra emlékezve különösen fontos – fogalmazott *Császár Attila*, az arácsi református gyülekezet lelkesze. Mostani világunkban, ha valami értéket képvisel, értéket ad, azt mindenféleképpen támogatni kell. Ezért adtunk helyet ennek a műsornak itt, a templomban. Szükség van rá, hogy ezeket a dalokat az idősebbek újra hallhas-

sák, a fiatalok pedig megismerhessék, megérthessék.

Elsőként Erkel Bánk bán című operájából csendült fel a gyönyörű ária – Hazám, hazám, te mindenem – *Kálmánffy Ferenc* bari-tonista, a Honvéd Együttes volt magánénekese, szólistája előadásában.

Azt mondták az arácsiak erre a műsorra, hogy már nagyon hiányzott. Kellenek ezek a dalok – mint a Krasznahorka büszke vára, vagy az Ott, ahol zúg az a négy folyó, Huszka, Kacsóh hazafias dalai és a többi. Kellenek az általuk közvetített történelmi ismeretek, érzések, amitől – én azt mondom – magyar lesz a magyar. Én már a hetvenes évek végén énekeltem ezekből, ha nem is színpadon, de közönség előtt. Voltam 30 éves. Többen odajöttek, kérdezték: honnan tudom ezeket, hiszen évtizedekig tiltva voltak. Az apámtól tudom, aki – nem most, régen – honvédtiszt volt – mesélte a hangverseny után *Kálmánffy Ferenc*. A mostani koncertre a Széchenyi könyvtárból kértem ki a kottákat. Fellépő művésztársaim régi kollégáim – *Számadó Gabriella, Kálmán István* – a Magyar Néphadsereg Művészegyütteséből; a Füreden jól ismert énekes házaspár, *Farkas Edina* és *Somos Zoltán*; a fiam, *Kálmánfi Gábor*; illetve *Bárkányi Éva* zongoraművész a Zeneakadémiáról.

A tanítványaimnak, a gyerekeknek azt szoktam mondani, hogy a magyarságunk olyan, mint a tölgyfa: lehull a lombja, de tavasszal kihajt; a levágott ág sebe beheged; még a törzs lefűrészelése után is új hajtás sarjad a gyökerekből. Ám ha a gyökereket elvágják, a fa elhal. A gyökereink azok a mi múltunk, történelmünk, kultúránk, amibe ezek a dalok is beletartoznak. Nem szabad őket feledni hagyni – mondta még a koncert kiváltotta érzésektől áthatva *Farkas Edina*.

Számadó Gabriella opera-énekesnő a hangverseny dalait mondhatni az anyatejjel szívta magába: – Balatonfüredhez erős szálakkal kötődöm. Az első bálom a füredi Anna-bál volt. Itt ért az első szerelem egy nyári táborban. A magyarságról szóló dalok éneklését misszióknak tekintem. Egész pályámnak az ars poeticája: adni, mert attól én leszek több.

Óriási dolog volt, hogy ezt a koncertet meg tudtuk szervezni – zárja le beszélgetésünket *Császár Attila* református lelkész. Ahogy a visszhangot hallottuk, valamennyiünk lelkének megerősödésére szolgált. Reméljük, hogy folytatása is lesz majd.

Tarnai Katalin,
az Arácsért Alapítvány kurátora

Elhunyt Csermely András

Életének 75. évében elhunyt id. Csermely András, a Csermely és Társa Kft. cégvezető igazgatója, tulajdonosa. Az ország legjobb Volkswagen-márkakereskedését és -szervizét tudhatta magának. Sokan gyászolják. Id. Csermely András 1939-ben Szegeden született. A háború idején Aszfőre került, ott végezte az általános iskolát, majd Keszthelyen érettségizett. Mivel középiskolás éve alatt nehézsúlyú bokszo volt, tehetségére felfigyeltek és a kaposvári Dózsa Sportegyesülethez hívták. A somogyi városban tanulta ki a 60-as évek elején a finomtechnikai műszerész szakmát is. Írógépeket, számológépeket, pénztárgépeket szerelt, nagyon szerette ezt a foglalkozást. Műhelyében ma is megtekinthető az írógépgyűjteménye, amely az évek során folyamatosan bővült egy-egy különleges darabbal.

Katonaéveit Nagykanizsán és Letenyén töltötte, határvasúszként bejárta a környező településeket. Feleségével, Marikával a becsehelyi pedagógusbaion ismerkedett meg. Szintén pedagógus nevelőapja hívta vissza az ifjú házaspárt Aszfőre, hiszen nyugdíjba készült, így átadta a helyét Marikának. Két fiuk született, Bandi és Ákos, ők ma szintén a családi vállalkozásban dolgoznak.

Balatonfüreden vettek egy családi házat, melynek egy melléképületéből alakította ki első kis műhelyét az 1970-es években, de akkoriban még műszerészként dolgozott főállásban.

A Volkswagenek iránti rajongása egy leszakadt kipufogószeleppel kezdődött. Barátjával szerelték egy Bogár motorját, mikor megállapította, hogy ennek a típusnak zseniálisan konstruált

szerkezete van, s hogy könnyű javítani. (Egyik büszkesége, egy 1948-as évjáratú felújított Bogár szintén az autókerekedésben áll.) Abban az időben itthon még nem lehetett hozzájutni nyugati autók szervizkönyvéhez, szerelési útmutatót sem lehetett találni. Bandi bácsi ezért elkezdte levelekkel bombázni a wolfsburgi VW-gyárat, ahonnan persze választ sokáig nem kapott, viszont a nemzetbiztonság felfigyelt rá mint „gyanús alakra”. 1979-ben egy barátja segítségével azonban mégis sikerült kijutnia a németországi gyárba, ahol rögtön beiskolázták, szálást, ellátást és havi ezer márkát kapott, ami akkoriban nagy szó volt. Később még további három alkalommal töltött hosszabb időt Wolfsburgban különböző szakmai továbbképzéseken. A házuk aljában működő műhely az évek

múlásával kicsinek bizonyult, 1992. november 5-én nyílt meg hivatalosan a Csermely és Társa Kft. Volkswagen Márkakereskedés és Szerviz, mely mára országos hírűvé vált, sőt bekerült Európa száz legjobb szervize közé.

A Füreden csak Bandi bácsiként ismert Csermely András munkáját már 2002 karácsonyán Aranytű életműdíjjal jutalmazták. Az általa alapított márkereskedés és szerviz 2008-tól minden évben elnyerte a Volkswagen Service Quality Awardját, melyet az ország legjobb VW-szervizének ítélnék oda.

Csermely Andrást sokan tisztelték, szerették a városban. Szeptember 14-én vettek tőle végső búcsút a balatonfüredi köztemetőben.

Bambek Gabriella

Quasimodo-költőverseny

– Az ember természetesen hiú, boldog vagyok, hogy 190 költő közül pont az én versem nyerte el a zsűri tetszését. Nem szoktam versenyezni, ez volt az első alkalom, hogy verset küldtem pályázatra, és azt hiszem, az utolsó is. Elképesztő ötlet verseket versenyeztetni egymással, valószínűleg nagyon rossz állapotban voltam, amikor eldöntöttem, hogy mégis elküldök két verset. Eddig két Berzsenyi tematikájú verset írtam, mindegyikkel díjat nyertem...

Nem értek máshoz, csak a versehez, egész életemben csak írtam. Nem tartozom semmilyen szekértáborhoz, igyekeztem megőrizni a függetlenségemet, ami alkotó emberként fontos és jó, egzisztenciálisan viszont nem feltétlenül. Sokáig kerestem a jóságot, úgy vélem, a jóság a halál pillanatában érinti meg az embert, már nem is félek tőle. Kíváncsian várom. A pusztulás, az elmúlás mindig foglalkoztatott, a fájdalom és a vesz-

teség a legfontosabb emberi minőség, úgy vélem, magánhalálom és magánpusztulásom van. Ezzel a jelen lévő, mindennapi halállal, pusztulással élek együtt, ami egyfajta melankóliával jár, ez érződik ki a verseimből is – válaszolta a balatonfured.hu kérdésére *Zalán Tibor*; aki novemberben Kairóban vesz majd részt egy nemzetközi költőtalálkozón.

A 21. alkalommal megrendezett nemzetközi költőversenyen ezúttal egy különdíjat osztottak ki, amelyet *Aczél Géza* költő, kritikus, az Alföld folyóirat főszerkesztője vehetett át.

Oklevelet kapott *Géczi János, Matyikó Sebestyén József, Flórián Róbert Szabolcs, Oláh András, Dukai Nagy Ádám, Lanczkor Gábor, Tóth László, Zsávolya Zoltán, Gyimesi László, Bogárné Anna, Oravecz Péter és Papp Imre*.

A magyar–olasz évad rendezvényeként zajló költőversenyt ezúttal is különböző kulturális

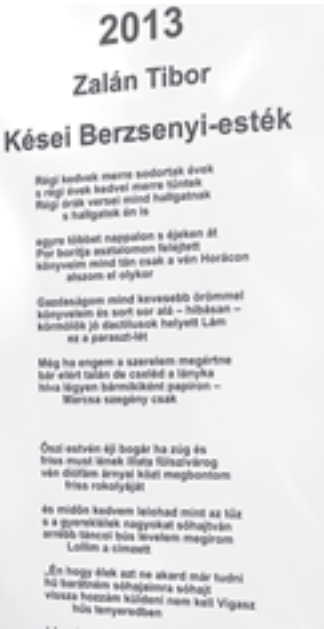
Zalán Tibor a Vaszary Villa kertjében az irodalmi matinén felolvasta díjnyertes versét

Zalán Tibor pályaképe

Zalán Tibor költő, író, színműíró, tanár, dramaturg közel két-száz pályázó közül kapta meg végül a fődíjat.

Zalán Tibor 1954-ben született Szolnokon. A József Attila-díjas költő a kortárs irodalom egyik emblematis alakja, ír verset, drámát, regényt, hangjátékot, esszét, kritikát, dalszöveget és gyermekkönyvet. Legújabb kötetei: A rettentő görög vitéz (mese, 2011); Szétgondolt jelen (versek, 2011); Fáradt Kadenciák (versek, 2012)

programok kísérték, két jelentős kiállítás nyílt a Vaszary Villában, volt opera, a világhírű francia zeneszerző Offenbach művét állították színpadra, és persze volt irodalom is. Bemutatták Arnaldo

vét. A díjkiosztó előtt Salvatore Quasimodo Nobel-díjas költő Tagore sétányon álló emlékfájánál tartottak megemlékezést, ahol *dr. Gina Giannotti*, az Olasz Kultúrintézet igazgatója mondott ünnepi beszédet. A XX. század egyik legjelentősebb olasz költőjének nevezte Quasimodót, akinek lírája egyedülálló.

A gálán a díjnyertes verseket *Alessandro Quasimodo* és *Lukács Sándor* színművészek adták elő. Közreműködött a Mendelssohn Kamarazenekar.

Az Anna Grand Hotelben rendezett gálán a szokásoknak megfelelően átadták a Bertha Bulcsu-díjakat is.

A híres olasz költő, Salvatore Quasimodo 1961-ben járt Balatonfűreden, a Tagore sétányon gyógyulásának emlékére fát ültetett és versben fogalmazta meg a balatoni tájhoz, a várososhoz fűződő érzéseit. A Nobel-díjas olasz költő tiszteletére rendezik meg 1992 óta évről évre a Quasimodo nemzetközi költőversenyt és költőtalálkozót, amely mind a magyar, mind az olasz kulturális élet kiemelkedő eseménye. A költőversenyre több száz magyar és külföldi pályázat érkezik minden évben, amelyek közül zsűri választja ki a legjobbakat. Az emlék-, valamint a különdíjas verset olasz nyelvre is lefordítják.

Mediterrán szellem és tiszta formák

A Novecento olasz képzőművészeti egyesület művészeinek, illetve a hatásukra formálódott úgynevezett római iskola magyar alkotóinak közös kiállítása nyílt meg a Vaszary Villában. A jobbára neoklasszicista művek között látható Gino Severini három festménye, illetve Aba-Novák Vilmos alkotása is.

A két világháború közötti időszak hazai művészeti életének egyik kiemelkedő eseménye volt a Műcsarnokban 1936-ban megrendezett modern olasz művészeti kiállítás. A szokatlanul nagyszá-

Múzeum modern gyűjteménye 8 festményt, 3 szobrot és 5 rajzot, illetve grafikát őrizhetett meg. Egy részüket az állam vagy a múzeum maga vásárolta meg, mások utólag kerültek a múzeum gyűjteményébe. A kiállítás és a kor olasz művészetének egyik reprezentánsa, Gino Severini feleségéről készített portréját például az olasz kormány ajándékozta az intézménynek.

A kiállításról a múzeum gyűjteményébe kerülő művek a korszak olasz művészetének legfontosabb csoportjait és stílusirányait képviselik, amelyeket a kortársak összefoglaló néven a 20. század olasz megfelelőjéről Novecentoként emlegettek. A medi-

képviselőjétől, Carlo Carrától egy önarckép, Felice Casorattól pedig egy érzékeny komponált csendélet látható. A festményanyagot szobrok, valamint a kor legjelentősebb olasz női művésze, Renata Cuneo aktrajza és egy négy darabból álló grafikai válogatás egészíti ki.

A füredi kiállítás alkalmat kínál arra is, hogy az olaszországi

fejlemények itthoni közvetlen befolyását is érzékeltesse.

A Magyar Nemzeti Galéria kilenc festményt és egy szobrot kölcsönöz erre az alkalomra azoknak a magyarországi alkotóknak a műveiből, akik a római Collegium Hungaricum ösztöndíjasaiként hosszabb időt töltöttek az olasz fővárosban, és az ottani tapasztalatok döntő hatással voltak

művészetük alakulására. Így az úgynevezett római iskola alkotóinak: Aba-Novák Vilmos, Borberek Kovács Zoltán, Heintz Henrik, Medveczky Jenő, Molnár-C. Pál, Szőnyi István művei is láthatók a tárlaton, amely a Szépművészeti Múzeum, a Magyar Nemzeti Galéria és a Vaszary Villa együttműködésével valósult meg.

Franco Cajani az olasz–magyar kiállítás megnyitóján

mú, több mint hatszáz tárgyból álló anyag átfogó ívet, változatos képet adott a korszak olaszországi képzőművészetéről. A tárlat legmaradandóbb vonzata az volt, hogy a viszonylag nagyszámú műtárgyból a Szépművészeti

terrán szellem felidézését, a tiszta formai értékek előtérbe helyezését reprezentáló művek láthatók most a Vaszary Villában, amely közül kiemelkedő jelentőségű Gino Severini három festménye. A kor másik meghatározó

Zalán Tibor Kései Berzsenyi-esték

*Régi kedvek merre sodortak évek
s régi évek kedvei merre tűntek
Régi órák versei mind hallgatnak
s hallgatók én is*

*egyre többet nappalon s éjeken át
Por borítja asztalomon felejtett
könyveim mind tán csak a vén Horácon
alszom el olykor*

*Gazdaságom mind kevesebb örömmel
könyvelem és sort sor alá – hibásan –
körmölök jó dactilusok helyett Lám
ez a paraszt-lét*

*Még ha engem a szerelem megértne
bár elért talán de cseléd a lányka
híva légyen bármikéint papíron –
Marcsa szegény csak*

*Őszi estvén éji bogár ha zúg és
friss must lének illata fölészivárog
vén diófám árnyai közt megbontom
friss rokołyját*

*és midőn kedvem lelohad mint az tűz
s a gyereklélek nagyokat sóhajtván
arrébb táncol bús levelem megirom
Lollim a címzett*

*„Én hogy élek azt ne akard már tudni
hű barátném sóhajaimra sóhajt
vissza hozzám küldeni nem kell Vigasz
hűs tenyeredben*

*képzletben könnyeimet fürösztnöm
ujjaidal játssz a hajamban el még
így maradjunk szárnyas idő fölöttünk
míg tovalebben”*

*Szöleim levét sem iszom már kedvvel
néha rám nyit s megmosolyog barátom
az kívül rég víg borozásokkal telt
estve s a hajnal*

*Ritkul egyre látogatása – látja
asztalunkra már Zsuzsa asszony a' bort
pincéből fel kényszeredetten hordja
lökve élénk csak*

*És a műzsák hűtlenedettek hozzám
tintatartóm bédugaszolva szárad
messze nézek zúg Boreas s e tájat
mégse veré fel*

*többé És hogy életem álorcája
béborult már nem nyitogat rám más sors
várakozni semmire sincs már itt hol
hallgat a Múza*

Novecento a Vaszary Villában

– Balatonfűred fent van Európa kulturális térképén. A költőverseny és ezek a kiállítások egyfajta kulturális kalandok. A kultúra és a turizmus kéz a kézben jár, az ilyen programoknak komoly gazdaságképző erejük is van – mondta *Halász János* kultúráért felelős államtitkár a két kiállítás szeptember 6-i megnyitóján. Hangsúlyozta: a magyar–olasz kulturális évadban az olasz művészek bemutatkozása után Rómában, Firenzében nyílnak majd magyar művészek kiállításai.

A Vaszary Villában a Novecento művészei Magyarországon című kiállítás mellett Salvatore Quasimodo két kortársának, Piero Gaulinak és Aligi Sassunak nyílt kiállítása. Az olasz képzőművészek munkáit bemutató tárlatot *Franco Cajani* költő, irodalomtörténész nyitotta meg. A kiállításon Piero Gauli 1974-ben Magyarországon tett látogatása idején alkotott akvarelljei, valamint Aligi Sassu harminc litográfiából álló gyűjteménye látható.

Dramai pillanat lenyomata ez a tárlat, itt szembesülhetünk azzal, egy múltbeli kiállítás mennyi jót eredményezett. A Novecento olasz képzőművészeti egyesület alkotásai mellett itt vannak a kor legjobb magyar festőinek munkái is. Egy érdekes válogatás ez, egészen ritka, hogy egy kiállításnak ilyen nagy kulturális hozadéka legyen – fogalmazott a Salvatore Quasimodo nemzetközi költőverseny keretében megrendezett kiállítás megnyitóján *Szőrényi László*, az MTA Irodalomtudományi Intézetének igazgatója.

Martinovics Tibor

Schneider Ferenc kilencvenéves

Az augusztus végén 90. évét betöltött erdőmérnök, tájrendező mérnök keze nyomát szinte minden zöldterület őrzi Balatonfüreden. Schneider Ferencet sokan ismerik, tisztelik Balatonfüreden, nagyon sokat szepítette a várost társadalmi munkában a városi közalapítvánnyal is.

Sok munkának a kezdeményezője, kivitelezője. Neki köszönhetjük a Szekér Ernő-savanyúvíz-kút, a Berzsényi-kút térségének rendezését, és saját költségén készíttette el 1995-ben a Tagore sétányon a savanyúvízkutat, hogy itt is ihassák Füred vizét az erre sétálók. Mint kitűnő vadász, majd két évtizedig állt a vadásztársaság élén. Trófea- és kőzetgyűjtemé-

nye, amelyet a városnak ajándékozott, közkincsévé az arácsi postamúzeum épületében látható.

Az ezerdarabos kőzetgyűjteményének – amelyet szülőföldjén, Óradnán és a máramarosi hegyekben gyűjtött – legértékesebb darabja az a nagy darab bournit, azaz kerekérc kőzet, ami igen ritka és ezért nagyon értékes.

Schneider Feri bácsi szellemileg és fizikailag friss, jó erőben van, akárcsak azok az öreg fák, amelyeket Füreden az ő kezdeményezésére jelöltek meg még 2005-ben. Csak egy-két példa: a 250 éves molyhos tölgy a Cserfa utca végén vagy a 300 és 160 éves tölgyek a Csárda utcában.

Sokan köszöntötték születésnapján, a város vezetése elismeri munkásságát; Füred díszpolgára,

Schneider Ferencet dr. Bóka István polgármester köszöntötte

a Balatonfüred Városért cím kétszeres birtokosa, de Veszprém megye kitüntettje és az Ember az erdőért országos díj tulajdonosa is.

Az egész megyében végeztek erdők, parkok, intézmények terének fásítását. Balatonfüred ötvenévi társadalmi munkát köszönhet neki. A teljesség igénye nélkül ő végezte el a strandok, a Malom-völgy, a vásárcsarnok mögötti park és a Koloska-forrás környékének első parkosítását, sőt a Koloska-sziklánál a védő-

korlátot is neki köszönhetjük. Az 1972-es vihar után a Tagore sétányra az erősen megrongálódott nyárfák helyére az ő kezdeményezésére került az a 300 darab hosszú életű platánfa, amelyet Mohács mellett válogatott össze.

Vadászatainak története, a trófeák leírása egy kis magánkiadásban megjelent füzetben olvasható, de elkészült háromszáz oldalas írása is, amely még kiadóra vár.

Csorba Kata

Támogatókat keresnek

Még ebben az évben három új helytörténeti kötetet ad ki a Balatonfüred Városért Közalapítvány. Októberben mutatják be Lichtneckert András könyvét, amely a balatonfüredi gyógyfürdő háromszáz éves történetét dolgozza fel.

A történész (lásd a 7. oldalon *Lichtneckert András* írását), akinek eddig hét kötete jelent meg az alapítvány kiadásában, ezúttal a balatonfüredi gyógyfürdő történetét, fejlődését az európai fürdőkultúra keretei között mutatja be. Feltárja, mi is történt az 1700-as évektől kezdve, amikor felfedezték a savanyúvizet, a sebörvosokon, hideg és meleg fürdőkön át egészen az államosításig. Külön fejezet foglalkozik például a balatonfüredi gyógyítómunkával, az 1800-as években bekövetkező tűzvészekkel és az igen élénk fürdőélettel.

Lichtneckert András a töle megszokott alaposággal járta körül a gyógyfürdő háromszáz éves történetét, hét levéltárban gyűjtötte össze és rendszerezte a fellelhető dokumentumokat.

– Többéves munka eredménye ez a könyv, amely nemcsak felgöngyölíti a fürdő történetét, de érdekes olvasmányként is szolgál a helytörténet iránt érdeklődőknek. Örülünk, hogy az alapítvány kiadásában jelenhet meg ez az átfogó kötet, ezzel Balatonfüred történetének két fontos elemét, a bor-, illetve a fürdőkultúrát is meglehetősen részletességgel tudjuk bemutatni – válaszolta kérdéseinkre az alapítvány kuratóriumának elnöke. *Molnár Judit* hozzátette: még ebben az évben szintén az alapítvány gondozásában jelenik meg *dr. Veress Gábor* szerkesztésében a szívkörház száz évét feltáró könyv, valamint Kutas Árpádnak, a város díszpolgárának emléket állító kötet, amelynek szerzője *Takács Miklós*.

– Szűkösek a lehetőségeink, ezért minden támogatást szívesen fogadunk. Az önkormányzat, nagyobb cégek, intézmények, valamint magánszemélyek támogatásából gazdálkodunk, illetve várjuk az adó egy százalékából származó felajánlásokat is. Azok a magánszemélyek, akik tízezer forint befizetésével segítik az adott éves tevékenységünket, valamint a támogatóink minden általunk kiadott könyvből tiszteletpéldányt kapnak, és természetesen nevüket, rövid bemutatással feltüntet-

Lichtneckert András A balatonfüredi savanyúvízi gyógyfürdő története című könyvének bemutatója október 17-én 16.30-kor lesz a Kisfaludy Galériában. A szerzővel Elek Miklós könyvtáros, nyugalmazott gyűjteményvezető beszélget majd.

jük a kiadványainkban. Célunk változatlan, a helytörténet színvonalas feldolgozása és bemutatása, illetve a városi sport, kultúra és oktatás támogatása – fogalmazott Molnár Judit.

Az 1996 óta működő közalapítvány eddigi tevékenysége során egyebek mellett kiadta a város monográfiáját, amelyet minden füredi családhoz ingyen eljuttattak. Összefogással felújította a szívkörház parkjában álló egykori zenepavilont, közreműködött a Tagore sétányon álló Deák Ferenc-emlékmű létrehozásában, a 71-es főút körforgalmába pedig egy 1820-ban készült szőlőprést helyeztet el.

A közalapítvány alapvető feladatainak tartja a város elmúlt évszázadai történetének feldolgozását, melynek során az elmúlt tíz évben több mint hatvan kötetben mutatta be Balatonfüred múltjának egy-egy szeletét, ez a sorozat idén egyre újabb könyvvel gazdagodik.

Martinovics Tibor

Tíz munkás esztendő Arácsért

Még nincs egy éve, hogy megjelent az Arácsért Közhazsnú Alapítvány kiadványai sorozat 1. kötete, az Ízes Arács. Októberben már a 2. kötetet vehetjük kézbe, amely az alapítvány eddigi életét tekinti át abból az alkalmából, hogy a civil szervezet betöltötte 10. életévét.

Balatonfüreden számos civil szervezet működik, közöttük az Arácsért Alapítvány, szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy a legelismerettebbek egyike. Arácson nemigen van olyan ember, aki ne tudna róla, de tapasztalataim szerint Füreden is közsismert. A hamarosan megjelenő kis könyvben az alapítvány régi és új kurátorai, legjelentősebb támogatói mesélnek az eltelt évtizedről, elevenítik fel a szívüknek legkedvesebb eseményeket.

Mint a közelmúlt szinte minden fontos arácsi története, az Arácsért Alapítvány létrejötte is

Kutas Árpád személyéhez fűződik. Árpád számára nagyon fontos volt, és azért mindent megtett, hogy hozzájáruljon Arács fejlődéséhez, hogy visszahozza a városrészbe a tartalmas együttléteket igényét. Még a 90-es években hozta létre saját kft.-jét, és ahogyan az fejlődött, úgy segítette egyre nagyobb mértékben Arács fejlesztését. Apósa, *László Antal* és barátja, *dr. Sipos Árpád* ügyvéd (aki akkor az ÁPV Rt. felügyelőbizottságának elnöke volt) egyre többször pedzegette neki, hogy valamit ki kellene találni, valahogy másképp kellene támogatnia ezt a szívének oly kedves városrészt, nem csak „saját zsebből”. Más módon talán még többre is futná. Így született meg az alapítvány ötlete, majd 2002 végén maga az Arácsért Alapítvány. László Antal lett az alapító, Sipos Árpád szerkesztette meg az alapító okiratot és Kutas Árpád lett a kuratórium elnöke. A kuratórium tagjai az Arácsra akkor már tekintélyt kivívott vállalkozók,

Balika Árpád, ifjabb dr. Szalai Gábor, Tolnai Béla, Varró Károly és – mint jogász – Sipos Árpád lettek.

Elindult a munka. Az alapítvány rendezvényei már az első alkalomtól nagyon népszerűek lettek és azok is maradtak. (Mint például az arácsi karácsony, az arácsi szüret, az arácsi vérengzés – vagyis a disznótor –, az arácsi karnevál.) Az alapítvány csináltatta többek között a kutat a Koloska-forrásnál. Így lett újra víz a tóban, aminek köszönhetően szebb lett a Koloska-völgy is. Az alapítvány jóvoltából kerültek *Beretvás Csanád* szobrászművésznek a szőlőművelés munkáit bemutató faszobrai a Béke utca végén kialakított pihenőhelyre.

Kutas Árpád halála mélységesen lesújtotta barátait, ismerőseit, az arácsiakat. Megtorpant az alapítvány tevékenysége is, a kuratórium hónapokig tétlenül töltötte az időt. Közben szép összegű adósság gyűlt össze az alapítvány számláján. László Antal ne-

hez dilemma elé került: hogyan tovább? Lehetséges a folytatás, vagy fel kell számolni és meg kell szüntetni az alapítványt? Ekkor jött *Hári Lenke* alpolgármester asszony aggódó telefonja: mi a helyzet? Nem kellene ezt az alapítványt veszni hagyni!

2010 decemberében létrejött az új kuratórium, amelynek az elnöke *Fabacsovics Zoltán* lett, tagjai pedig Balika Árpád, *Császár Atila, Fejes Miklós, Hári Lenke, Horváth Miklós, Molnár Judit*, dr. Sipos Árpád, dr. Szalai Gábor, *Tarnai Katalin* és Tolnai Béla. A „csapat” egy évet adott magának arra, hogy meglássák, ki tudnak-e lábalni a gödörből. Ha igen, akkor lesz folytatás.

Az októberben megjelenő kötet személyes hangú írásaiban nyomon követhetjük a tíz év történetét: sikereit, kudarcait, szépségét; egy szűkebb és egy tágabb, egyre bővülő közösség létrejöttét.

Tarnai Katalin,
az alapítvány kurátora

Kellei György

Csendes szombat délután

A soron következő hétvégét egyedül töltötte Melis Zsolt. Barátnője pénteken este lejött hozzá Füredre, de szombaton már hajnalban visszautazott Pestre, mert két napon át festik és tapétázzák belvárosi, ügyvédi irodáját, és ő mindenképpen ott akar lenni a munkálatok idején.

Melis nem bántódott túlságosan. Elbúcsúzott Valitól, aztán kerékpárra pattant, kikerekedett Tihanyba, a gödrösi strandra. Az előző napi szemetet még nem takarították el, a megtelt szemétkosarak körül és a tóparton behorpasztott sörösdobozok, ásványvizes palackok és naptejes flakonok hevertek. A parkoló menti sövény sor és a parti beton mellvéd tövében fiatal fiúk és lányok aludtak. A látvány lehangozta Melist, megfordult a fejében, hogy áthajt a sajkodi strandra, de végül mégis maradt, besétált a vízbe, s mikor nyakig ellepte, úszni kezdett. Délelőtt egy ideig a jegyzeteit rendezgette otthon, majd de-

dikálta legutóbbi, vaskos regényét, borítékba rakta, és ráírta a siófoki városi könyvtár címét. Levélként akarta feladni a szombaton is nyitva tartó óvárosi postán, de a pult mögött ülő hölgy közölte vele, hogy júliustól azokat a küldeményeket, amelyek nem dobhatók be a lakossági levélszekrényekbe, csak ajánlott csomagként veszik fel. Miközben kitöltötte a blankettát, arra gondolt, hogy a posta eddig nem csinált lelkiismereti ügyet ebből. Valaki most kitalálta, hogy így is megvághatják az ügyfeleket. Melis szinte minden héten tapasztalt egy-egy fű alatti áremelést az üzletekben és az ügyintézással foglalkozó hivatalokban. A népet észrevétlenül húzzák csöbe, gondolta. Ezen a szombaton késő délutánig nem

sütött ki a nap, ott homálylott a fátyolfelhők mögött. Gyenge szél fújdogált. Melis Zsoltnak olyan érzése támadt, mintha kora ősz lenne.

Négy óra körül autóba ült, és a református templom mögötti szűk, kanyargós utcákban gurulgott, nézte a régi házakat. Emlékezett, hogy a hegy felől a legszélső épület egy budapesti képzőművész házaspáré. Nádttetős parasztházuk udvaráról látni lehet a Tihanyi-félszigettől a kenesei partig elterülő tavat. Meredeken emelkedő út vitt a házhoz.

Éppen be akart fordulni, amikor egy hetvenöt év körüli férfi megszólította: – Csak nem maga is a művész úrkat keresi? – Az irodalomtörténész bólogatott. –

Akkor ne fáradjon, régen meghaltak már. A rokonaik eladták a nyaralót. Melis továbbhajtott. Egy rövid, lejtős utcában leparkolt. Rálátott a Balatonra. Ahogy a nap előbújt a felhők takarásából, kékké festette a vizet. A kocsiban szólt a rádió, latin gitármuzsikát közvetítettek. Melis belátott a jobb oldalon álló emeletes épület udvarába. Hamar kiderült, hogy idős, gondozásra szoruló emberek lakják. Bottal és járókerettel araszolgattak. Néhányan a fal elé kitett székeken ücsörögtek. Melisnek hirtelen egy régi találkozás jutott eszébe. Egyik tanítványa nyáron meghívta falura, a szüleihez. A fiú Somogy megyében lakott. A család jómódban élt, tudtak volna ápolót fogadni a fiú nagyjanyjához, mégis bedugták a

közei öregek otthonába. Visszafelé meglátogatták a 87 éves, magába roskadt asszonyt. Alig mozgott, befászlított, duzzadt, fájós lábát rozoga széken pihentette. Értelmes, de ráncos, gyűrött arc és érdeklődő, de keserű szempár szegeződött Melisre. A néni nem panaszkodott, de egy hét múlva levelet kapott tőle, az egyetemről telefonáltak neki, hogy menjen be érte. „Meg akarok halni, tanár úr! – írta az asszony. – Az unokámtól tudom, hogy maga jó ember, ezért biztosan megért. Ötven éven keresztül tanítottam a gyerekeket a falunkban. Özvegyen is a szolgálati lakásban maradtam, nem költöztem a lányomékhöz, minek tetézzem a gondjaikat. Amikor rám tört a nyavalya, nem kértem, hogy vegyenek magukhoz. Képes voltam ellátni magam. De egyre nehezebb lett az életem, lelassultam, minden mozdulatkor a kínok kínját szenvedtem el. Megoperáltak, majd idekerültem, ebbe a pokolba, elhasznált, koszos bútorok

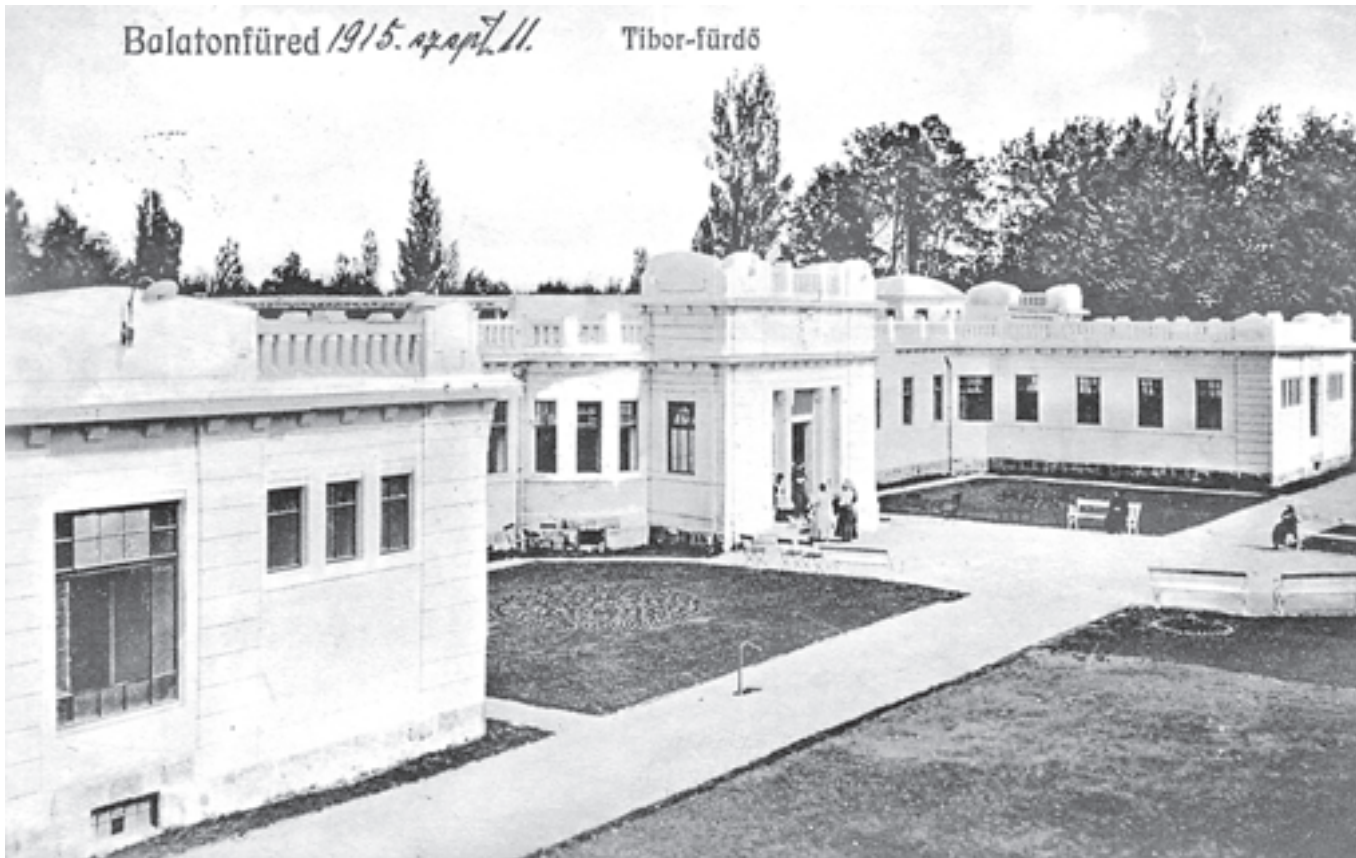
közé és a lelki sivárság dzsungelébe. Az otthonban nyoma sincs az együttérzésnek és a szeretetnek. Ha nem lenne táskarádióm, ha nem olvasnám az összemaszatolt, régi újságokat, megörlőnék. Az étel pocsek és egyhangú, az ápolónők fölényesek és egy héten csak egyszer tisztálkodhatunk, de öt perc után már sürgetnek bennünket, hogy végezzünk. Még tükör sincs a szobámban, mert attól félnek, hogy összetöröm, és öngyilkos leszek. Az ebédlőben ott vannak a kések, azokkal is felvághatnak az ereimet. Erre nem gondolnak. Ez nem élet, tanár úr! Meg akarok halni! Alig várom, hogy magához szólítson az Úristen.” Melis kapcsolta a rádiót, beindította a motort és sietve hazament. A vezetékes telefonon rögtön felhívta a harmincegy éve külön élő anyját és apját. Megkönnyebbülten sóhajtott, amikor hallotta a vonalban, hogy jól vannak, egyelőre nincs semmi bajuk. Eljött az ideje, hogy meglátogassa őket.

A füredi szívgyógyászat megszületése

A füredi gyógyfürdő 19–20. századi története három nagy korszakra bontható, amelyeket a kortársak három nevezetes európai gyógyhellyel azonosítottak. A 19. század első felében Füred volt a „magyar Pymont”, a második felében a „magyar Meran”, a 20. században pedig a „magyar Nauheim”.

A 19. század közepétől a népbetegség a tüdőbaj, a tuberkulózis, de már ekkor megjelentek a füredi gyógyfürdőn a keringési betegségekben szenvedők is. Orzovenszky Károly az 1854-es orvosi jelentésében három eset szervi szívbját említett. Betegstatisztikája szerint 1856-ban 334 betege közül 61 szenvedett légzőszervi és vérkeringési bántalomban, közöttük hat szívhibában. Iszapdörzsöléssel, hideg leöntésekkel, savókúrával kezelte őket, és azt tapasztalta, hogy a kezelések következtében ideiglenesen enyhültek a szívbántalmak, de „Balaton-tengeri fürdőkben úgy, mint ásványforrásainkban és bizonyára üdvös savógyógymó-dunkban, valamint a levegőben” nem szabad általános gyógyszert keresni a bajaikra.

Két felfedezés kellett ahhoz, hogy a gyógyfürdőkben kezelni tudják a szívbetegeket. Először is változtatni kellett a vízmelegítés hagyományos módján, mert azzal a szénsavas víz elvesztette az erejét. Az 1860-as években a csehországi Franzensbadban kettős falú Schwarz-féle fémkádakba vezetett gőzzel melegítették a gyógyvizet, így valódi szénsavas fürdőket tudtak készíteni. (A találmány nem azonos a kapuvári kórház történetéből ismert, perifériás érbetegségek gyógyítására használt Schwartz-féle kádakkal.) Füred gyorsan követte Franzensbadot, a Ringhoffer testvérek prágai cégénél megrendelt két kádért és tartozékaikért 1867 júliusában Écsy fürdőigazgató hatalmas összeget fizetett. A franzensbadi és a füre-

A balneoterápia, amely a latin *balneum* (fürdő) szóból ered és gyógyvizekkel történő gyógyítást jelent, magába foglal minden gyógyvízzel, termálvízzel történő kezelést, de ide tartoznak az ivókúrák, az inhalálás, az iszapkezelések és a szénsavas fürdők is

di orvosok hasonlóan vélekedtek az új módszer előnyeiről: „Ezen szénsavas gáz-fürdők hatásukat eszközlik a bőr idegei s a légzőszervek működése által oly módon, hogy a bőrrel közvetlen érintkezésbe jövő gáz abban melegség érzetét idézi elő, egyúttal a bőredények vérűssége s erős izzadás lépén fel.”

A technikai találmány megelőzte az orvostudományt, s két évtized kellett ahhoz, hogy a Schwarz-féle kádakban készített szénsavas fürdőket szívbetegek kezelésére is használni tudják. A korábban csak sólepárlásáról ismert, de az 1834-es gyógyfürdő alapítástól sebesen fejlődő Nauheimben a balneoterápia új fejezete kezdődött.

Az artézi fúrásokkal felszínre hozott, szénsavban gazdag sós vízre alapozva Beneke doktor 1859-től saját magán és két bete-

gén kezdte vizsgálni a szénsavas fürdők hatását – főleg reumabetegeknél. Később a nauheimi orvosok a szénsavas fürdőket mechanoterápiával ötvözve olyan sikerrel alkalmazták szívbetegek-

nél, hogy Nauheim neve a 20. század elejére „egy therapiai fogalom lett, egy módszer, mely szerint a szívbetegeket kezelni kell” – írta 1905-ben Sümegi József, a füredi gyógyfürdő magánorvosa.

Mangold Henrik már 1894-ben Fehér Ipoly főapáthoz intézett Balaton-Füred gyógyhelyi viszonyainak javítása című emlékiratában azt javasolta, hogy Balatonfüreden a klimatikus gyógytér-

Mangold Henrik (1828–1912) fürdőorvos, balneológus, több, a gyógyfürdőről szóló könyv szerzője, 1860-tól haláláig Füreden dolgozott (fent). Szénsavas fürdőkád 1909-ből

nyezők kihasználásával vezessék be az elő- és utószezont, fogadjanak szív-, tüdő- és rehabilitációra szoruló betegeket. Magyarországon Tauszk Ferenc kezdeményezte a szénsavas fürdők szívbetegek kezelésére való alkalmazását. „Még rövid idő előtt szívbetegeknél a fürdők alkalmazása feltétlenül tiltva volt és ma szél-tiben használják a hideg, meleg fürdőket egyaránt, mint a szívbetegek egyik számottevő gyógyfactorát. Egyes fürdőhelyek, hol nem tagadható, szakértelemmel a mechanoterápia mellett a fürdők alkalmazása képezi a gyógyszerközök legfontosabbikát, valódi zárandoklás célpontját képezik” – mondta el A szívbetegek balneoterápiája címmel az 1898. évi balneológiai kongresszuson tartott előadásában.

A szénsavas fürdőkön kívül a klimatikus gyógytényezők, valamint a gimnasztika, masszázs, sport alkalmazását vizsgálta főleg a német és angol tapasztalatok alapján.

Balatonfüred 1903-tól kapcsolódott be a szívbetegek szénsavas

Fehér Ipoly főapát, tanár fizika- és kémia-tanárként évtizedekig használták

fürdőkkel való gyógyításába, ami a Füreden magánorvosi praxist folytató Sümegi József (1861–1945) szívspecialista érdeme volt. A Budapesti Orvosi Körben 1905. február 13-án Szívbetegek kezelése szénsavas fürdőkkel és néhány szó a gyógyhelyek indiciójáról című előadásában leszögezte, hogy kevés oly gyógyhely van, mely annyi javallatnak tudjon megfelelni, mint Balatonfüred.

Szívbetegek kezeléséről beszélt, kerülte a gyógyítás szó használatát, mert nem akart illúziót kelteni, „mintha a teljes restitutio lenne elérhető, csak kiegyenlíteni lehet a szívbajokat. Helyreállítani a lehető normális viszonyokat úgy, hogy a beteg legnagyobb munkaképességét az adott viszonyokhoz képest visszanyerje.” A rehabilitációt fogalmazta meg, amelynek a sikerét kezdetben a gyógyszerelés, a nyugalom, a diéta, később a balatoni vízből és savanyúvízből készített fürdők, a mechanoterápia és a napfürdők eredményezhetik.

1903-tól 1912-ig a füredi fürdőben leadott szénsavas fürdők száma 600-ról 12 ezerre emelkedett, de messze elmaradt a nauheimi félmilliószámától. 1910-ben Mészöly Gyula Balatonfüred és Nauheim című emlékiratában sürgette, hogy Füred kövesse Nauheim példáját – a fürdő fejlesztésében is.

A magyar orvosok és természetvizsgálók 1912. évi vándorgyűlésén Balatonfüred forrásai, természetes szénsavas fürdői és azok hatása címmel tartott előadásában Sümegi levonta a következőt: „Minden gyógyhelyre reá nyomódik egy bizonyos jelleg, aszerint, amilyen betegek keresik azt fel nagyobb számban; így Balatonfüred most elvitázzhatatlanul egy egész speciális jellegű szívgyógyhely, tekintve azon jelentékeny nagyszámú szív- és érmezesedésben szenvedőket, kik azt évente mindig nagyobb számban felkeresik.”

Sümegi József eredményein kívül Kétly Károly, Orzovenszky Károly és Mangold Henrik 1909-ben megfogalmazott szakvéleményeire támaszkodhatott Hajdú Tibor főapát abban a döntésében, amely a szívbetegek kezelését szolgáló Tibor-fürdő felépítéséhez és a füredi gyógyhely teljes megújulásához vezetett.

A gyógyítómunka számára ezzel új távlatok nyíltak a Balatonparti fürdőhelyen, Füred lett a „magyar Nauheim”.

Lichtneckert András

Az Erzsébet Szanatórium épülete és alatta a Tibor-fürdő, melyekben a szénsavas fürdőt „ifjító” fürdőnek nevezték

Algériaiak vendégségben

Az algériai Tipaz városából érkezett küldöttség szeptember első hétvégéjén Balatonfüredre. A kapcsolatfelvételt a korábban magyar egyetemeken végzett, így magyarul kitűnően beszélő orvosok, ügyvédek kezdeményezték. A barátsághoz vezető legjobb út a kultúra és a sport, ezért az U 13-as focicsapatukat is magukkal hozták a vendégek (lásd írástunkat a 11. oldalon).

Algéria rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, *Lounes Magramane dr. Bóka István* polgármesternek ajándékot adott át, és kifejezte reményét a települések további kapcsolatára.

Füred is jól vizsgázott turizmusból

A Direkt és Interaktív Marketing Szövetség azt vizsgálta, hogy mennyire elégedettek az ügyfelek a turisztikai központokban. A hazai turisztikai szektor jól vizsgázott, az eredmények szerint a múzeumok problémamegoldó készsége kiemelkedő, a szállodák pedig a legmagasabb pontszámot kapták a személyzet kedvessége miatt. A kutatás arra is rávilágított, hogy a telefonos és e-mailes csatornák szerepe nagyon fontos, hiszen a vendég ezek alapján alakítja ki első benyomását.

A mintában Balatonfüred, Bük, Budapest, Eger, Gyula, Hajdúszoboszló, Hévíz, Siófok, Sopron és Zalakaros szerepeltek. A

vizsgált települések közül Balatonfüred, Gyula és Eger holtversenyben érte el az első helyezést: a vizsgált turisztikai célpontok ügyfelekkel való kapcsolattartása ezen települések esetében bizonyult a legkiválóbbnak – állítja a szövetség. A szituációk egy nyaralás, hosszú hétvége vagy egyéb program tervezésekor felmerülő kérdéseket és nehézségeket rekonstruáltak minél létszerűbben. A szálláshelyek esetében a kutyával érkező, az éttermeknél a gluténérzékeny, a múzeumok és egyéb helyi látnivalók esetében pedig a mozgássérült vendég, illetve nagyobb létszámú csoport fogadását tesztelték.

A kutatás során 275 telefonhívást bonyolítottak le és ugyanennyi e-mailt küldtek ki. Összességében a telefonos elérés bizonyult jobbnak: a célhelyek 93%-át sikerült telefonon elérni, míg az email-es elérés aránya némileg alacsonyabb, 79%-os volt.

A megkeresett éttermek fele határozott igennel felelt arra a kérdésre, hogy gluténérzékeny vendégek számára készítenek-e ételeket. A múzeumok 86%-a akadálymentesített, a szállodák közül pedig 65% fogadna kutyával érkező vendéget, természetesen felárért, bár sok esetben ezt nem tüntették fel a honlapjukon.

Forrás: www.dimsz.hu

Hattyúkat gyűrűztek

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) a Balatonnál tizenegy helyszínen gyűrűzött meg madarakat augusztus közepén, ami nem

könnyű mutatvány, hiszen a háromméteres szárnyfesztávú hattyúkat kézzel kell befogni. Amiért ilyenkor végzik ezt, túl a turistalátványosságon, mert a

hattyúk vedlési szokásai olyanok, hogy ilyenkor egyszerre cserélik le az egész repülőtollazatukat, így 6–8 hétre is röpképtelenek. A nyakgyűrűzés révén szabad szemmel is meg lehet ismerni az egyedeiket, ami nélkülözhetetlen az állatok megfigyeléséhez.

A gyűrű nem árt a madaraknak, nem zavarja őket a táplálkozásban – állítják az egyesület szakemberei.

Szeptember 28. – a turizmus világnapja

Idén is ünnepeljük együtt a turizmus világnapját!

Szeptember 28-án a Balaton-felvidéki Nemzeti Park jóvoltából a balatonfüredi Lóczy-barlangot látogató felnőttek kedvezményes jegyet válthatnak a nap folyamán.

Egyórás ingyenes sétás idegenvezetést tart *Kissné Hevesi Edit*, mely 17.00-kor indul a Vitorlás térről.

A Balaton Regionális Marketing Igazgatóság a Vitorlás téren lesz megtalálható, ahol ajándékokat osztanak, valamint beszélgetnek az utca emberével a turizmus témakörében.

A Tourinform-irodában kisebb ajándékokat kaphatnak a betérő vendégek, valamint a Kossuth-forrás savanyú vizét kóstolhatják meg.

További programok:

A mi geoparkunk – nyílt nap Balatonfüreden

2013. október 10-én a Bakony–Balaton Geopark nyílt napot rendez általános és középiskolák számára, amelyre pedagógusokat és diákokat is egyaránt szívesen látunk. Az interaktív program során játékosan megismertetjük a diákokat a helyi földtani örökséggel és a geotótót sikeresen kitöltők geotúrát nyerhetnek. Helyszín: Balatonfüred, Lóczy-barlang bejárata.

„Zöld-Balaton” – Térségi komplex kampány a Balaton-parton
Azonosító szám: KEOP-6.1.0/B/11-2011-0102

ÚJ SZÉCHENYI TERV

A szélenergia befogása (1): általános tudnivalók

Ha autózunk a szomszédos Ausztriában, a tájat gyakran tarkítják hatalmas szélparkok. A turbinák elegánsan, csendben, fenségesen pörögnek a síkon, és ilyenkor nekünk az jut eszünkbe, hogy a szélnél bizonyára nincs olcsóbb és tisztább energia. Nos, ez részben igaz, de a helyzet ennél árnyaltabb.

A szélenergia befogása nem új ötlet. A vitorlás hajókat már évezredekkel ezelőtt használták őseink, a szélmalmok különböző típusai is vígan pörögtek az ókorban: segítségükkel gabonát őröltek vagy éppen vizet szivattyúztak.

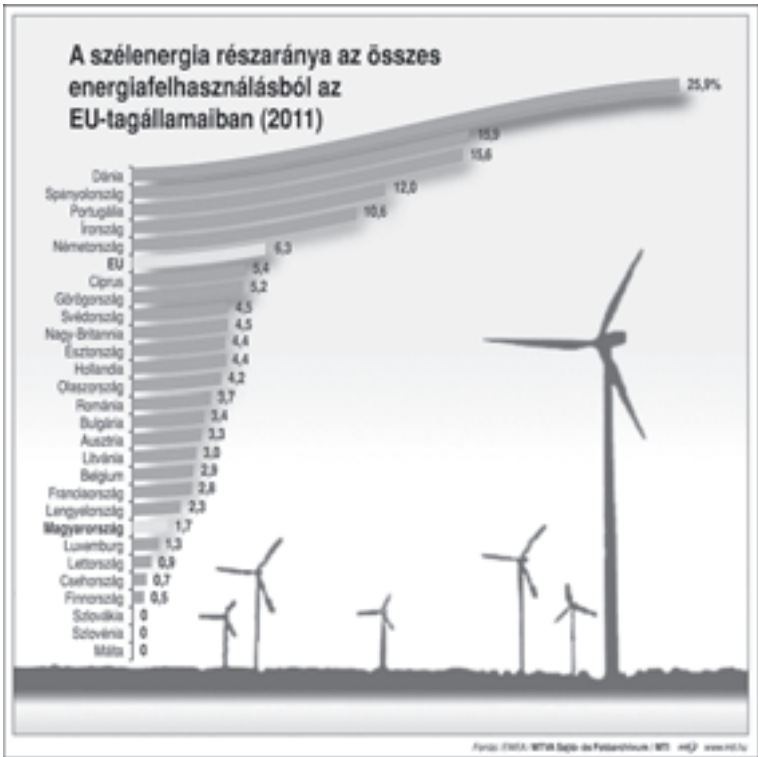
A szél elektromos energiává alakítása sem annyira új, mint aminek gondoljuk: egy skót professzor, James Blyth már 1887-ben vitorlás turbinát épített a kertjében, a megtermelt árammal akkumulátorokat töltött fel, melyek a ház világítását biztosították. Példáját aztán sokan követték.

Fontos mérőszámoké a számítás 1975. Ekkor – az olajárrobbanásra reagálva – indította el az USA, illetve a NASA a szélpark-programját. 13 szél turbinát építettek, és az ebből nyert tanulságok követték ki az utat fejlődéshez. Azóta a turbinák mérete és teljesítménye megsokszorozódott, és egyre több országot lát bennük fantáziát. Az utóbbi években rohamtempóban növekszik a szélenergia előállítás, de az elektromos áram felhasználásának még így is csak kb. 3 százalékát adja. Igaz, nagy eltérések vannak az országok között. Dániában ez szám már 25 százalék körül van, és akadnak olyan német vagy spanyol tartományok, ahol az arány még ennél is sokkal magasabb.

A 2011-es adatok szerint Magyarországon a szélenergia részesedése mindössze 1,7 százalék volt, ami messze elmarad az EU 6,3 százalékos átlagától. Mielőtt messzemenő konzekvenciát vonnánk le ebből, vegyünk figyelembe néhány dolgot. Például azt, hogy Magyarország szélenergia szempontjából nem számít kedvező helynek. Ha ránézünk a Kárpát-medencét övező nagy hegyekre, mindjárt értjük az okát. A szakemberek szerint a szél ott hasznosítható jól, ahol legalább 7 m/s körül van a szél átlagos sebessége. Ilyen helyekből kevés van nálunk, nem véletlen, hogy a szélparkok zömét az ország északnyugati szegletébe építik. Ha ehhez még hozzáadjuk a technológia viszonylagos drágaságát és a szél bizonytalansági tényezőit, akkor már közel sem tűnik olyan vonzóknak egy kert végi szél turbina felállítása. Mindezek ellenére könnyen el tudunk képzelni olyan helyzetet, amikor igenis érdemes körüljárni a kérdést, szakember segítségét kérni, majd osztani-szorozni.

(Folytatása következik.)

GYENESDIÁS NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
8315 Gyenesdiás, Kossuth L. s. 97.,
☎ 8315 Gyenesdiás, 71-4, e-mail: gyenesdiastalalt-online.hu
☎ 83152-737, fax: 83114-590

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

Levél az olvasónak

Made in Japan?

Nem tudom, a Kedves Olvasó találkozott-e már türelmes emberrel. Nem olyan hivatalból mosolygó, pénzért türelmes ügyfélszolgálatosra gondolok, mert neki az a dolga, hogy türelmes legyen, azért kapja a fizetést. Olyan igazi türelmesről beszélek, aki egyre nagyobb hiánycikk manapság. Mondják, a glóbusz túloldalán ez a tulajdonság természetes adottság, meghosszabbítja az életüket. Nem tudom, én még nem jártam arrafelé, ők viszont – mármint a japánok – egyre gyakrabban jönnek mifelénk. Néhány hét szabadságukat nem akkor veszik ki, amikor akarják, hanem amikor a munkahelyi viszonyok ezt lehetővé teszi, és kiadják nekik. Olyankor aztán végigloholják a földgolyó egy kipécézett szeletét, és fényképeznek eszemment módon.

A minap az egyik füredi bevásárlóközpontban találkoztam velük. Épp előttem álltak a pénztárnál, egy idős férfi – bár ennek a megítélésében óvatosnak kell lennem, mondjuk úgy, hogy európai szemmel annak látszott – és aprócska, mosolygó felesége. Egy zacskó kekszet és valami üdítőt vásároltak, s már az is gondot okozott nekik, hogy az árut a kosárból kivegyék, és a gumiszalagra tegyék. Teljes értetlenséggel fogadták a pénztáros hölgy ez irányú, mutogatással fűszerezett magyarázatát; de hogy emiatt ne torlódjon a mögöttünk gyorsan szaporodó sor, bocsánatkérő mosoly kíséretében kivettem a cuccot a kosarukból, s a kosarat a pult alá tettem. Elismerő csodálkozással néztek rám.

A férfi kezében kisebb pénzköteg: valamiféle színes, pénznek nem igazán látszó papírdarabok, de mögöttük ott a felismerhető euró. A pénztárosnő mutatja a pénztárgép kijelzőjén megjelent összeget, majd nyomatékosan hozzáteszi: forint. Ez végleg megzavarja a kedves vendégeket, ilyesmit ők még nem láttak, nem hallottak, tanácstalanul néz egymásra férj és feleség s csak mondják a magukét. Tétovázásukat látva az is megfordul a fejében, talán még azt sem tudják, milyen országban vannak? A férfi zavartan mutogat és tovább magyaráz japánul, miközben mögöttünk gyűlik a hétvégi bevásárlók sora, de ez szemmel láthatóan nem érdekli őket.

A pénztáros hölgy szemében fény villan: deus ex machinaként néhány gombot beüt a gépbe, majd újra a kijelzőre mutat: euró! – mondja diadalmasan, de ettől a helyzet tapodtat sem mozdul a megoldás felé. Valahonnan váratlanul előkerül egy menedzser típusú, rendkívüli határozottságot mutató, ifjú, japán hölgy, fehér blúzban, fekete szoknyában, nyakában kis cédulával – ő már angolul is beszél! Kiderül, azt szeretnék tudni, hogy nálunk most hogy váltják az eurót? Jóságos ég! A pénztáros egy cetlire felírja: 1 euró = 293 forint, és eléjük teszi. Az ifjú hölgy pillanatok alatt elővarázsol valahonnan egy elektromos masinát, s apró ujjaival elkezd a képernyőn zongorázni. Uramtyám, ez most az interneten keresi az árfolyamot? És ha kiderül, hogy nem 293, hanem 294, akkor itt vér is fog folyni? Alaposabban megnézem őket: nincs náluk kard.

Totális patthelyzet. A mögöttünk állóknak erősen fogy a türelme, bár hogy fogyhat az, ami soha nem is volt? Néhányan hangos megjegyzés kíséretében másik pénztárhoz tolják a szekerüket. A pénztár gumiszalagján összekoccannak az unikumos üvegek.

Hirtelen ötlettől vezérelve odanyúlok, kiveszek a kezéből egy 20 euróst és leteszem a pénztárosnő elé. Ezt váratlan támadásként éli meg, de annyira meglepődik, hogy képtelen reagálni rá, én meg azt gondolom: már a legendás harcművészetük sem a régi. A pénztáros ismét beüt néhány gombot a gépén, majd kiszámolja a visszajárót. A férfi döbbenten nézi az előtte heverő ezerforintosokat, mintha talán fertőzőek lennének, kinosan mosolyog, a menedzser hölgy eurót emleget, de a pénztárosnőt mindez már nem érdekli: fizettek, mehetnek. Felém fordul, majd rezignáltan mondja: és képzelje el, ugyanez van az oroszokkal is! Azok is egyre többen jönnek, és egy kukkot sem tudnak semmilyen nyelven.

Úgy döntök, hogy inkább nem képzelem el.

Gaál Antal

Az ősz csodabogyói: a szőlőszemek

Szeptemberben javában zajlik a szüret, az érett, finom szőlőszemek a puttonyba vándorolnak. Szőlőszedéskor nem csupán a szőlőfürtök leszedésére kerül sor, hanem közösségi életet is él a szüretelő, amikor a munka mellett jóízűeket lehet nevetni, viccelődni, vagy akár barátságok is köthetnek. A szőlő tehát így is jótékony hatással van az emberekre; nézzük meg azt is, hogy az egészségszűket miként tudja befolyásolni!

A szőlő egyike azoknak a cserjéknek, melyeket az ember a legkorábbi idők óta kezdve termeszt. A szőlő őshazája a mediterrán térségtől egészen a Kaukázus hegyvonulatáig terjed. A szőlőnek számtalan fajtát, fajtáját élvezhetjük: a borszőlők szemeinél a csemegezőlő szemei 2–3-szor nagyobb méretűek, de színükben, ízükben is nagyon különbözőek lehetnek az egyes szőlőfélésegek. Megízlelhetünk egészen édes, muskotályos ízű szemeket is, de akár a fanyarabb, savanykásabb ízeket is felfedezhetjük. Gyönyörködhetünk a sárgászöld színű szemekben ugyanúgy, mint a kékesfekete árnyalatúakban.

A szőlő esetében mind maga a szőlőszem, mind a szőlőlevél, mind a szőlőmag tartalmaz hatóanyagot. A szőlőben rendkívül sok a C- és B-vitamin, valamint kiemelendő a szívet erősítő káliumtartalma is.

A termés, azaz a szőlőszem hatóanyagai között említhetjük a cukrokat, a különböző szerves savakat (alma-, citrom-, borkő- és szalicilsav), a cserzőanyagokat, az aminosavakat. A kék és a fekete szőlők tartalmaznak különösen nagy mennyiségben úgynevezett flavonoidokat, melyek rákellenes hatással bírnak.

A szőlőszem vizelet- és epehajtó, gyomorsavcsökkentő, erősítő és enyhe hashajtó hatású. A nyár végi, őszi eleji időszakban remek tisztítókúrát végezhetünk a szőlő áldásos erejét kihasználva. Ezalatt az idő alatt észrevehetjük, hogy a szervezetünk megerősödik, ellenállóbbá válik és megszabadul a felesleges lerakódásoktól.

A szőlőbogyók kúraszerű fogyasztása a vérszegénységet is

segít megszüntetni. Ekkor több héten keresztül napi 1–2 maréknyi szőlő segíti a vörösvértestek képződését, így csökken a vérszegénység tüneteként fellépő fáradékonyság, aluszékonyság.

A szőlőlevél külsőleg sebgyógyító tulajdonságú, belsőleg pedig vérzéscsillapító, vérnyomáscsökkentő. A látványos alakú szőlőlevelet göngyölgésre a gasztronómia is felhasználja, így akár éttermek étlapjain is találkozhatunk szőlőlevélbe göngyölt étellel. Érdemes ezt is megkóstolni!

Ne feledkezzünk meg a szőlőszemben megbúvó magocskákról sem, melyek szintén tartalmaznak az emberi szervezetre jótékony hatóanyagokat: bioflavonoidokat (proantocianidokat), C-vitamint, melyek egymás hatását erősítve erőteljes antioxidáns, azaz méregtelenítő, erősítő szerepet töltenek be. A szőlőmagkivonat meggátolja a plakkok, zsírok lerakódását az érfalakon, valamint erősíti nemcsak az artériák, hanem a hajszálerek falát is, így azok rugalmasabbaká válnak. A szőlőmagkivonat – mely beszerezhető tabletta vagy örlemény formájában – tehát különösen ajánlott érrendszeri megbetegedések esetén.

Ha már túl leszünk a szüreti munkákon, mulatságokon, és elkészül az újbor, élvezzük annak áldásos hatását! Mértékkel, kis mennyiségben fogyasztva a bor oldja a stresszt, segíti az emésztést, javítja az étvágyat és a hangulatot. Ízlelgesünk hát a szőlőszemeket vagy így, vagy úgy!

Kelemen Livia

Balatonfüred, Kossuth utca 19.

Nyiíva tartás:

hétfő-péntek: 9–17,

szombat: 9–12

Internet: www.biotitok.hu,

e-mail: info@biotitok.hu és

www.facebook.com/Biotitok

Érdeklődés, bejelentkezés:

20/595-3062

vagy személyesen az üzletben

Füred növényei VI.

A pompás „mezei orchideával” sűrűn találkozhatunk a környéken

A bíboros kosbor (Orchis purpurea) védett növény, a Balatonfüred környéki hegyek száraz tölgeseiben nem ritka. A kosbor név 1585-ben Calepinus szótárában bukkan föl először, a kosbor „kostök, koshere” értelmezése a Czuczor–Fogarasi-szótárban olvasható. Ez a magyarázat nem vehető komolyan, de az sem, amely szerint a kosbor annyi, mint kosbőr. Hiszen ez az alak – noha régóta szótárról szótárra vándorol – nyomdahiába eredménye. A növénynévnek a kos állatnévvel való összefüggése vitathatatlan. Kétségtől idetartozik egy régi forrásban fölbukkanó adat és annak német megfelelője. A XVI. század második fele: kosmonj nöző fü – Satyrion trifolium; Stendelwurtz. A Czuczor–Fogarasi-szótár a fent már említett értelmezésen kívül ad egy szerencsésebb magyarázatot is: „Ezen növényfajokat véringertőnek tartják, honnan azt vélhetnők, hogy itt a szeszes (ingerlő) italt

sziklákon, hanem páras erdők alján tenyészik. Közülük több örökzöld, pl. a lőnyelvű és a szűrés csodabogyó – Ruscus hypoglossum, Ruscus aculeatus. Piros bogyót termő erdei félceserje. Levél formájú ágain ülnek össze az eleinte zöld, majd csillogó, harsozóan piros bogyók, ezért úgy tűnik, mintha a levél teremne; ezzel szolgált rá nevének csodabogyó utótagjára. A szűrés csodabogyó latin elnevezésében a Ruscus a növény régi római neve, az aculeatus pedig tövises jelentésű. Levélszerű ágai szűrésak, erre utalnak szűrés péra, tusképsuszpán, krisztustövös társnevei is. Óvatosan szabad feléje közeledni, mert a tühegyes levélcúcsok fájdalmas sebeket ejthetnek kezünkön. A nyelvjáráskorban számos más társneve használatos: bájfű, nyelvényű, csapfű, diadalmasfű, torokfű, nyakcsapfű, asszonyember teste fü, földi borostyánfű, Bonifácusfű, királyseprő, olasz-kóró aszerint, hogy a növény kü-

A szűrés csodabogyó gyógyhatású növény

jelentő bor a második alkatrész, s annyit tenne, mint a kost (hím állatot) nemzésre ingerlő”. Kosbor szavunkat Calepinus magyar munkatársa, Laskai Péter alkotta a satyrion magyar megfelelőjeként. Pliniust idézi, aki természetrajzában

a következőket írta a satyrionról: „Már akkor is szerelmi ingert érez az ember, ha gyökerét a kezébe fogja, még inkább, ha savanykás borban megissza. Renyhább kosoknak és bakoknak is adják italukban. Ugyanezt igazolják a növény hasonnevei is: meresztőfű, embererő, nőszőfű, bagzófű. Gyimesben a kosborfajok neve bergő burján, és a bereg, bérög, berreg, berrög, börrög ige a széke-lyeknél párosodik, bérget, berregtet (coire facio, azaz közösül) jelentésű.” Kosorból font koszorút viseltek a görög ifjak a földtermékenységeinek ünneplésekor, Démétér nagy ünnepén. Az ókorban is szerelemkeltő szernek hitték, kettős ikergumóját gyűjtötték.

A szubmediterrán növényeknek egy másik csoportja nem a

lönleges hajtásait, állveleit és az azokon elhelyezkedő virágokat mivel hozza összefüggésbe a népképzlet. Ilyen a névadási indítéka a növény lőnyelvű csodabogyó társnevének is, mely a növény hosszúkás, nyelv alakú leveleire utal. A virág fölött is apró nyelvecske van. A latin hippoglossum (görög hipposz – paripa, ló; glossza – nyelv) tükörszó, nyilván ennek a folytatója a német Pferdezunge – lőnyelv – növény-név is. Már a bibliai időkben ismeretes volt a növény nedvének vagy főzetének erős gyulladáscsökkentő, érszűkítő tulajdonsága. Ezért később sikeresen alkalmazták visszerek, fagyási sebek és aranyér gyógyítására. Gyökértörzse ízületi fájdalmak ellen hatásos.

Dr. Rácz János

Dr. Csizmazia Darab József szőlőnemesítő 95 éves

Balatonfüred város szülötte, majd tevékenységének elismeréseként díszpolgára, ezen év július 18-án ünnepelte 95. születésnapját. A magas kora alkalmából köszöntötték családtagjai, tisztelői, barátai közöttük Balatonfüred Város Önkormányzata. Emléklapot kapott Magyarország miniszterelnökétől is.

A magas kor ajándék, különösképp akkor, ha ez jó egészséggel társul. Dr. Csizmazia Darab József mai napig is friss szellemiséggel fáradozik nemesített szőlőfajtáinak elterjedéséért. A nyári ext-rém meleg sokakat megviselt, ta-

lán ez lehetett oka annak, hogy a szőlőnemesítő barátaitól már levélben elköszönt, „búcsúzó, sajnos az időm lejárt” – írta.

A legkisebb fiától, Istvántól kapott tájékoztatás szerint korához képest már jobban van. Nap mind nap igyekszik szellemi frissességét megőrizni, tájékozódik úgy a hazai, mind a nemzetközi sajtó szakmával kapcsolatos híreiről.

Innmár 33 éve nyugdíjba vonult szőlőnemesítő feladata csak egy lehetett, hogy az addig nemesített fajtáinak népszerűsítéséért küzdjön. Néhány fajtánál segítség sem kellett, hiszen maguk a szőlőtelepítők népszerűsítették. Gondolva itt az Aletta, Bianca, Lakhe-

gyi mézes, Medina, Nero és a Zalagyöngye fajtákra. Viszont a többi, mely nem a teljes sor, Diczenty, Gyöngyirizling, Merengő, Suzy, Vértés csillaga, Viktor, Tizian, Titan, Turan fajták még az igazi elismerésre várnak. Nem említve a Füredgyöngye fajtát, melyet városunk tisztelői nemesített, és ami szintén a nagyobb elterjedésre vár. Felesége, Bárány Blanka már 2006-tól nem tud a nemesítő segítségére lenni. A halálával keletkezett nagy űr pótolhatatlan. A Bianka szőlőfajtával viszont örök emléket kapott nemcsak a nemesítő munkában való közreműködéséért, hanem könyvtárai és fordítói munkájáért. Szakmai körökben bizonyosan sokan

forgatták a szőlő-bor idegen nyelvű szakszótárt vagy a Lenz Moser által írt, Szőlőművelés másképp című könyv fordítását.

Fiai és unokái a nemesítő közéletében vannak, készen az állandó segítségre. Szakmájukat tekintve más pályát választottak. József (1955) közlekedési mérnök, Budapesten lakik. Ő vállalta Józsi bácsi örökségének gondozását, írásainak archiválását. Sőt elkészítette a Csizmazia család családfáját. István (1961) számítógépprogramozóként, Szentendréről segít az archiválási munkákban.

Dr. Csizmazia Darab Józsefnek továbbra is jó egészséget és további boldog éveket kívánunk.

Dr. Fülöp Lajos

A háztartási munkáról röviden

A háztartási munka sajátossága, hogy ilyen jogviszonyban a magán-személy foglalkoztató adózott jövedelméből biztosít munkát más magánszemélynek.

Nemzeti Adó-
és Vámhivatal

ADÓSZAROK

Háztartási munka kizárólag a természetes személy és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítását szolgáló tevékenységek. Ilyen például lakástakarítás, főzés, mosás, vasalás, gyermekek felügyelete, házi tanítás, otthoni gondozás és ápolás, házvezetés, kertgondozás.

A foglalkoztató bejelentési kötelezettségét elektronikusan (13T1043H-jelű adatlapon) vagy az ügyfélszolgálaton keresztül a 185-ös telefonon havonta vagy több hónapra előre, a munkavég-

zés megkezdése előtt teljesítheti. A foglalkoztatónak havonta 1000 Ft regisztrációs díjat kell fizetnie, függetlenül attól, hogy az adott hónapon belül hány napig foglalkoztatta a háztartási alkalmazottat. A regisztrációs díj befizetését a bejelentés napját magában foglaló hónapot követő hónap 12. napjáig kell teljesíteni.

A regisztrációs díj megfizetése nem jogosít társadalombiztosítási ellátásra, tehát a háztartási alkalmazott nem minősül biztosítottnak, így e jogcímen egészség-

ügyi szolgáltatásra sem jogosult. Bevallási kötelezettség sem a foglalkoztatót, sem a foglalkoztatottat nem terheli.

A háztartási alkalmazott az őt megillető, adórendszeren kívüli bevételről a kifizetésekor igazolást kérhet. Ha a háztartási alkalmazott egy hónapon belül ugyanannál a foglalkoztatónál több napot is dolgozik, az igazolást az utolsó munkavégzéssel töltött napon kérheti.

**Nemzeti Adó-
és Vámhivatal Komárom-
Esztergom Megyei
Adóigazgatósága**

Formabontó kiállítás

Soltész Mária és Szabó Hanny Anikó formabontó kiállítását látható október elejéig a polgármesteri hivatal folyosóján. Versillusztrációk a Művészklub alkotói által

Gazdit keresünk

Joe egy nagyon szép (kb. 60 cm magas), kedves, barátságos és nyugodt golden retriever kan. Szépen megy pórázon, jól nevelt, más kutyákkal és macskákkal nagyon jól kijön. Minden oltással rendelkezik és chipezve van. Érdeklődni lehet a 30-545-0252 telefonon.

Inga-V. Wagner

<http://www.hundehilfe-nordbalaton.eu>

Postaládánkból

Gárdonyi-kiállítás a Városi Könyvtárban

Azt mondják, százötven éve született? Hiszen addig egyetlen magyar sem élt! De mégis! Mintha most tette volna le a tollát pihenni, miután leírta a csillagok utolsó mondatát! Anyámnak, aki mindössze három elemít járt, életében az imádságos könyvön kívül csak egy mesekönyve és Gárdonyi Géza-könyve volt...

A lámpákra gyászfátyolt vontak. Olyan csend volt és szomorúság, mint amikor hazajöttek a katonák, és azt mondták: elvesztettük a háborút!

Az első vérontás elfelejtődött, hogy a másodikban lábra kapjon, de az igazi harc mindig a gyerekek fejében zajlik: mit és hogyan dolgoz fel a zsenge elme abból a hírózönből, amit szüleitől, tanáraitól és környezetétől kap! Látva a Városi Könyvtár tárlóiba helyeztetett olvasónaplókat, hallgatva Molnár Judit magyartanár (jogos) elismerő szavait, elámulok! Általános iskolások, és olyan munkákat tettek a tanári asztalra – majd onnan válogatva a város olvasói elé –, hogy meg kell állapítani: az Egri csillagok olvasása után átérik a küzdelem hősiességét, és büszkéik elődeinkre! A legmodernebb technikát hiva segítségül egy-egy diákretek dicsérte tanárai, szervezők és könyvtárosok munkáját! Mint született egri, aki a tanári katedréről rég lelépett, büszkeség töltött el, mint a megjelent kolleégákat, szülőket, és azokat is, akik erre a kis házi ünnepségre eljöttek, mert azt mutatta: ez a föld mindenkit magába fogad, ez a nép magyarrá érleli a Petrovicsokat, a Schedeleket, a Zieglereket is.

Megakadt a szemem a Pöhölyék c. kis könyvön. Első olvasmányom volt. Talán a második, a korábban kapott vastag fedelű mesekönyv után. A kötet zárótörténetének utolsó mondata máig kísér, és sokszor átszegtett olyan nehéz helyzeteken, mint Zsanit, akit szerelmes menyasszonya biztat: Üsse! Üsse a kutyákat! Inasszerelem, bizarr epizóddal színezve: a félénk, visszahúzódo tanuló mindenki bántja, ugratja, de megtudja, milyen tejet szopott csecsemő korában, és amikor már nem bírja tovább, visszaüt! Ekkor szólal meg a kislány, aki egészen eddig palástolta vonzódását-szerelmét a bántott fiúhoz, és biztatja lelkesen: Üsse, üsse a kutyákat!

A fiú, a völegény erőre kapott párja biztatásától, és győzött, mint ahogy nekem is segített átvergődnöm kisebb-nagyobb nehézségeimen. Köszönöm a könyvtárnak, a kollégáknak, hogy nosztalgizhathattam egy kicsit Gárdonyi segítségével!

PWA

Egy gondolat a nyári vasúti menetrendhez

A főszezonban jóval több vonat közlekedett mind a déli, mind az északi parton. Ez így megszkokott már évtizedek óta.

Valami azonban mégsem volt tökéletes és nem is akart afelé hajlani.

A MÁV szegényes járműállománya miatt akadtak olyan vonatok, amelyek kiszolgálása nehézkes volt, ezáltal az utasok zsúfoltabban és kényelmetlenebbül utazhattak.

Gondolok itt az egész évben közlekedő késő esti és hajnali vonatpárra, ami Balatonfüredig közlekedik csak. Ezt általában egy Bz motorkocsi szolgálja ki, ami egész évben (talán a péntek kivételével) elegendő is.

Azonban a nyári, főszezoni időszakban már két mellékkocsival is kevés, sőt, ezek a járművek műszakilag sem alkalmasak arra, hogy az erős emelkedőkkel teli Észak-Balaton-parti pályán két tömött mellékkocsival szaladgáljanak és próbáljanak erőltetetten szolgáltatni.

Volt időszak, amikor ez a késő esti vonatpár mozdollyal és két darab személykocsival közlekedett, az akkori Bz-motorkocsihiány miatt.

Ezt hamarosan visszacsinalták, mert valaki, aki a vasúti pálya vagy pályaudvar közelében lakik, szót emelt, hogy zavarja a nagy mozdony erősebb hangja.

Idén nyáron esély volt rá, hogy legalább a főszezoni menetrendben változás legyen, és kerékpárszállításra is alkalmas, több személykocsiból álló nagy szerelvény közlekedjen, amit szintén a megszokott és már sok nyáron bizonyított M41-es mozdony továbbított volna.

Sajnos ebből nem lett semmi. Az volt a válasz a vasúttársaság illetékeseitől, hogy a korábbi panaszból pereskedés lett, és a panasszal élt illető „igaza” szerint ilyen mozdony nem éjszakázhat Balatonfüred állomáson.

Én – mint balatonfüredi lakos és egyúttal vasutas dolgozó – úgy gondolom, hogy a tudatlanságnak is van határa, mind a két oldalról.

Mégis hogyan képzelet az az illető, hogy ha egyszer önszántából a vasút közelében vesz ingatlant, akkor a kedvéért a vasút átvárlál bármit is? Több forrásból hallottam, hogy ez az ember az éjszaka folyamán több mozdonyvezetőt is zaklatott, holott ők a munkájukat végezték. Mindez nem elég, tavalay a gözvonatású nosztalgia vonat ellen is szót mert emelni.

Mégis ki mondta neki, hogy a vasút közelébe költözzön? Azt nem szeretné kérni, hogy a kedvéért helyezték át a vonalat is másfelé? Netán szüntessék meg itt is a közlekedést, hogy az ő fülét ne zavarja a vasúti közlekedés? Mit tenne, ha a balatonfüredi vasútvonal is nagyobb forgalmú tranzitvonal lenne? Tehervonatok és még hangosabb nagy mozdonyok cirkálnának éjjel-nappal?

Arra senki sem gondol, hogy a MÁV olyan járműveket közlekedtet, amilyeneket tud (a többi politika).

A vasúttársaság helyében nem bocsánatkérést, hanem egy ingatlanközvetítő telefonszámát küldtem volna válaszul. De sajnos nem így történt, olyannyira, hogy a nagyvállalat meghátrált, és az utasok kényelmét ezáltal nem tudta kiszolgálni. Maradt a két mellékkal közlekedő Bz motorkocsi, nagy csomagok, kerékpárosok és szórakozni induló fiatalok nyomoroghattak ezen a nyáron is a késő éjszakában (ha felfértek).

Másrésről megdöbbenő, hogy egy ilyen vállalat nem képes megálljt parancsolni ennek az esztelen ségnek. Ha rajtam múlna, ilyen ügyek biztosan nem kerülnének messzire a MÁV-on belül. Ennek semmi köze a csendrendelethez.

Ideje lenne már felnőni és nem szennyezni mások életét csak azért, mert valaki jó ismertségekkel rendelkezik, és ész nélkül intézkedhet ebben a városban (is).

Hogy a szolgáltatói oldalról több szó is essen: a nyár már elbúcsúzott, a nyaralók is visszatértek saját lakóhelyükre és a régi körforgásba. Nem jelenthető ki azonban, hogy a Balaton-part kiürült volna. Ezt a MÁV-Startnak is illene figyelemmel kísérnie, ugyanis a nyári menetrend végzetével a nagy kapacitású szerelvények szinte teljesen eltűntek, mindössze 3(!) valamire használható közvetlen vonat maradt a vonalon. Emiatt következett be több mint öt alkalommal, hogy az utasok nem fértek fel a szerelvényre, és az állomáson (vagy a Déli pályaudvaron) kellett megvárniuk a következő vonatot. A probléma jelezve lett, tudomásul is vették, érdemi lépés azonban nem történt még most sem. Feltehetjük a kérdést: mi is a cél? Mert ha az, hogy még véletlenül se utazzanak vonattal ezen a környéken, akkor jó irányba halad a vasúttársaság. Véleményem szerint pedig ez megengedhetetlen.

Vissza kell hozni a hosszabb szerelvényeket, a spórolás semmiképpen sem szabadna, hogy a színvonal rovására menjen. Maga a menetrend is szegényes, a közvetlen vonat nagyon kevés télen, nem kellene tovább folytatni ezt a politikát.

Név és cím a szerkesztőségben

Bartus Brigitta, Bartus István és Székely Zsolt Árpád

Sikeres füredi cselgáncsozók

Szép sikereket értek el a füredi judósok az elmúlt hetekben. A tehetséges fiatalok Grazban is tovább öregbítették a cselgáncsozók hírnevét.

Jól szerepeltek a füredi judósok a Százhalombattán megrendezett sporteseményen. Az erős mezőnyt felvonultató I., II. és III. osztályú amatőr szenior New ob-n értékes helyezéseket szereztek. Farkas Bálint és Sárközi Gergely bronzérmes lett a másodosztályban. A harmadosztályban Farkas ugyancsak a dobogó harmadik fokára állhatott, míg Sárközi az előkelő 5., Villangó Bálint első versenyén a 7. helyet szerezte meg az amatőrök között.

A füredi judósok előtte Grazban szerepeltek, ahol szintén jó eredményeket értek el.

A rendkívül erős mezőnyt (22 nemzet, 190 klub és 1647 versenyző) felvonultató bajnokságra

két versenyzőnk érkezett. A küzdelmeket Székely Zsolt Árpád kezdte meg, és rögtön egy nagyon szép ipponnal veredte be magát a 16 közé, a több mint 30 induló közül. Következő ellenfele sajnos meglepte és vereséget szenvedett. Reménykedve vártuk, hogy az ukrán fiatal bejusson a legjobb négy közé és ezzel vigaszágra juttassa Zsoltot, de egy vitatható bírói döntés után – amikor a reklamációt nyomtatékosítva az ukrán versenyző nem volt hajlandó lejönni a tatamiról – sajnos ez nem sikerült, és Zsolt így nem tudott több küzdelmet vívni. Bartus Brigitta súlycsoportjában egyetlen magyar indulóként az első küzdelmét megnyerte. Második mérkőzésén sajnos kikapott a későbbi győztestől. A bronzmérkőzést magabiztosan megnyerte, így dobogóra állhatott – elemezte az osztrák nemzetközi versenyt Bartus István, a Ronin Judo Alapítvány elnöke.

Július utolsó hetében, igazolt hiányzókkal kezdte meg az idei szezonra a felkészülést a Balatonfüredi KC csapata. A junior és ifjúsági válogatottak később csatlakoztak a kerethez, miután részt vettek egy világbajnokságon.

Foghíjas kerettel vágott neki a 2013/2014-es évadnak a BKC csapata. Még mielőtt bárki jelentős sérüléshullámot vizionálna, gyorsan szeretnénk leszögezni, hogy egészen más okai vannak a megkurtított alakulatnak. Az ifjúsági világbajnokságra öt, míg a junior-vébére hat füredi játékos csatlakozott a válogatott kerethez.

A felkészülés a hagyományoknak megfelelően kezdődött. Az erőnléti tréningek egy idő után taktikai és technikai elemek gyakorlásával is párosultak. Nagy jövősmenésről ugyan nem beszélhetünk a csapatot illetően, de az látszik, hogy a fiatalokat fokozatosan kívánja beépíteni a szakmai stáb.

A kapus Szabó Tamás távozott, helyére Székely Márton érkezett. Szathmári János szintén nem tagja már a keretnek, de jó hír, hogy a tehetséges, fiatal Komendánt Endre ezen a poszton bevethető. Sandrk visszatért

Horvátországba, ez mindenképpen nagy érvágás. Új játékosként üdvözölhettük az irányító Juhász Károlyt és három tehetséges fiataalt: Devecseri Ádámot, aki Várpalotáról érkezett, a pécsi Bujtor Ádámot és a Békéscsából jött Győri Mátyást.

A szakmai stáb reméli, hogy az új játékosok igazolásával nemcsak azt érik el, hogy minden posztra két bevethető emberük akad, hanem a fiatal és idősebb generáció közötti nézeteltérések lokalizálását.

Magabiztos győzelemmel kezdte a 2013/14-es bajnoki szezon a Balatonfüredi KSE NB I-es férfi kézilabda-együttese, amely az újonc ETO-SZESE Győrt fektette két vállra. A fürediek 26:16-ra verték meg a győrieket.

Szendi Péter

Evezőssikerek

A Balatoni Kajak-Kenu Evezős és Vitorlás Egyesület versenyzői a közelmúltban több versenyen is eredményesen szerepeltek. A Velencei-tavon rendezett ob-n a füredi klub színeiben Házi Zsuzsa és Jakócs György ültek különböző hajókba. Házi Zsuzsa Rockenbauer Gabriellával párban aranyérmet nyert. Jakócs György szintén a dobogó legmagasabb fokára állhatott fel Varga Lászlóval duóban. Emellett az első helyen célba érő négyesben is evezett, mindemellett egyéniben is a mezőny legjobbjának bizonyult.

A két füredi sportember Torinóban is elindult a masters korcsoport olimpiáján. A 35 éven felüliek korosztályában Jakócs György a kétpárevezős szakágban ezüstérmet érdemelt ki, csakúgy, mint Házi Zsuzsa, csak ő a kormányos nélküli kettesben végzett a második helyen.

Algériai győzelem

A magyar–algériai kulturális és sportprogramok központi részét képezték azok az utánpótlás labdarúgó felkészülési mérkőzések, amelyek keretében a Balatoni Kölyök Labdarúgó Club U 13 korosztályú együttese vendégül látta az észak-afrikai CA El Biar egyesület hasonló korcsoportú gárdáját.

A Fürdő utcai műfüves sportpályán lejátszott találkozón a papírforma érvényesült, az algír nemzeti bajnok, több utánpótlás-válogatottal is felvonultató CA El Biar küzdelmes, jó iramú mérkőzésen

győzte le a vendéglátó BKLC-t. Az algériai csapat magyarországi látogatása alatt a balatonfürediek mellett összemérte tudását a Puskás Akadémia, valamint a Ferencvárosi TC hasonló korú csapataival is.

A füredi utánpótlásklubbal kapcsolatos hír, hogy Glázer Róbert szakmai vezetésével öt csoportban is megkezdte a felkészülést a különböző korosztályos bajnokságokra, tornasorozatokra.

A BKLC foglalkozásait a Balatonfüredi FC Fürdő utcai sporttelepén, valamint a Radnóti Miklós Általános Iskolában tartja, amelyekre szeretettel várja a népszerű csapat-sport után érdeklődőket.

Makó István

Teniszverseny

A Szent István-napi veterán teniszversenyen országosan jegyzett és külföldi résztvevők is voltak. A verseny három napig tartott, több mint 70 résztvevővel. A siker egyik biztosítéka a csodálatos környezet, a Kiserdő hangulata, a klubház. Külön megemlíteném, hogy a balatonfürediek igen jó eredményeket értek el, egyéniben dr. Győri János a korosztályában (45+) harmadik lett, és igen értékes a Szecsődi István–Kupcsik György (120+) korosztályban elért második helyezése. A verseny maga a sorban 39. volt, a 70-es években indult mint Alkotmány-kupa. Csak megemlítem, hogy a balatonfüredi Kiserdőben egyébként korábban országos bajnokságokat is rendeztek, az egyik első verseny 1887-ben volt. A verseny rendezője a Balatonfüredi Petőfi Sportkör volt.

Dr. Hajba Csaba

Észak-balatoni Regionális Konferencia Központ Kft.

8230 Balatonfüred, Horvát Általános Iskolák u.

Tel : +36-87-485-196
Fax : +36-87-482-193
e-mail : balatonkonferencia@t-online.hu
honlap : http://www.balatonkonferencia.hu/

SZEPTEMBER

SZEPTEMBER 20., PÉNTEK	BKSE - Csurgó NBII-es kézilabda-mérkőzés 14.00 16.00 18.00 Junior Felnőtt
SZEPTEMBER 21., SZOMBAT 08.00 – 15.00	Széchenyi-sakkverseny
SZEPTEMBER 22., VASÁRNAP 08.00	Csapatbajnoki sakkverseny
SZEPTEMBER 28., SZOMBAT	BKSE II-Dabas VSE KC NBII-es kézilabda-mérkőzés 14.00 16.00 Junior Felnőtt

A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

Szemüvegkeret
INGYEN?

IGEN!

Vásároljon egy pár
vékonyított (1.6)
szemüveglencsét
felületkezeléssel

9.770 Ft-ért

és a szemüvegkeretet
ajándékba adjuk!

SZEMÜVEGKERET AKCIÓ!

Rendkívüli **INGYENES** szemvizsgálat
minden pénteken!

Füred Optika

Balatonfüred, Ady E. u. 31.; Tel.: 87/480-737

*Az akció 2013. szeptember 1-30-ig,
vagy a készlet erejéig érvényes.
az üzletben megjelölt szemüvegkeretekre,
új, komplett szemüveg vásárlása esetén.
További részletek az üzletben.
A szemvizsgálat szemüvegrendelés
esetén ingyenes.

DR. BÁNKI
MAGDOLNA

fül-orr-gégész és audiológus szakorvos

MAGÁNRENDELÉSE

Füred ORVOSI KÖZPONT
BALATONFÜRED, CSOKNAI UTCA 18.
MED

RENDELÉSI IDŐ: **PÉNTEKEN:** 14.00-16.00
SZOMBATON: 11.00-13.00

Bejelentkezés: 30 9288 588

Felnőtt és gyermek ellátás akut és krónikus panaszok esetén
→ Allergiás betegségek kivizsgálása → Felső légúti daganat-
szűrés → Horkolásvizsgálata és alvásmonitorozás → Hallás-
problémák, fülcsengés kezelése → Hallókészülékek beállítása

HONDA
The Power of Dreams

PRAKTIKUM

SZENVEDÉLY

KÉPES LEHET EGY AUTÓ EGYSZERRE KIELÉGÍTENI
AZ IGÉNYEIT ÉS A VÁGYAIT?

Ha a HONDA CIVIC-ről van szó, mindenképpen. Praktikus és szórakoztató,
környezetbarát és gyors, erős és hatékony. A paletta pedig most újabb tag-
gal gazdagodott. Májusban már Magyarországon is elérhető az új 1.6 I-DTEC
dizel CIVIC.

NEM SZERET KOMPROMISSZUMOKAT KÖTNI? VÁRJUK TESZTVEZETÉSRE
MÁRKAKERESKEDESÜNKBEN.

A képek illusztrációk. 3,6-6,4 liter/100 km, CO₂-kibocsátás: 94-150 g/km.

HONDA SOMMER
8200 Veszprém, Budapesti út 72.
Telefon: (88) 425 176

E-mail: mail@hondasommer.hu, www.sommer.honda.hu

LAKÓTELEPI NAP
ÉS A

SZÍVÜNK
VILÁGNAPJA

Balatonfüred

2013. 09. 28-29.

SZOMBAT-VASÁRNAP

TÜZIFAHASÍTÓ KFT.
Felsőörs

KONYHAKÉSZ

TÜZIFA

HÁZHOZZÁLLÍTÁSSAL

06 30 864 31 25

